

Vlaanderen
verbeelding werkt

Beleidsnota 2024-2029

Brussel

ingediend door Cieltje Van Achter,
Vlaams minister van Brussel en Media

ingediend op **147** (2024-2025) – Nr. 1
15 november 2024 (2024-2025)

Beleidsnota

ingediend door Cieltje Van Achter,
Vlaams minister van Brussel en Media

Brussel
2024-2029

INHOUDSTAFEL

Inhoud

Inhoudstafel	2
Inleiding door de minister	3
Managementsamenvatting	5
Omgevingsanalyse	7
Beleidsveld: Brussel.....	15
1. Inhoudelijk structuurelement (ISE)	15
1.1 SD 1: het Nederlands als hefboom om van Brussel een betere stad te maken 17	
OD 1.1: De versterking van het Nederlands als rode draad doorheen het Brusselbeleid	18
OD 1.2: Het Huis van het Nederlands Brussel als spil van het taalpromotiebeleid .	20
OD 1.3: De taalrechten van de Vlamingen behoeden	20
1.2 SD 2: Vlaanderen investeert in Brussel als antwoord op Brusselse uitdagingen 21	
OD 2.1: De Brusselnorm en Brusseltoets als onderbouw van het Vlaamse investeringsbeleid in Brussel	22
OD 2.2: Het Vlaams Gemeenschapsaanbod als hefboom voor de toekomst van Brusselse jongeren	23
OD 2.3: Een slagkrachtig inburgerings- en activeringsbeleid om de samenhang en zelfredzaamheid in Brussel te versterken.....	25
OD 2.4: Streven naar een afgestemd Nederlandstalig zorg-, welzijns- en gezinsaanbod in onze hoofdstad.....	27
OD 2.5: Brussel toont zich als hoofdstad van de Vlaamse cultuur	28
OD 2.6: De verdere uitbouw van Muntpunt als vlaggenschip van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel	30
OD 2.7: BRUZZ als stem van de Vlaamse Gemeenschap.....	30
OD 2.8: Kennisopbouw en kennisdeling over Brussel initiëren en ondersteunen ...	31
OD 2.9: De kennis over Brussel bij een breed publiek bevorderen en bijdragen aan de uitwisseling van goede praktijken.....	31
1.3 SD 3: samen werken aan een sterker brussel	32
OD 3.1: een hecht partnerschap met de VGC ter versterking van een integraal Vlaams beleid voor Brussel	32
OD 3.2: Effectief overleg en samenwerking met andere overheden in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest	33
OD 3.3: Een betere band tussen Brussel en Vlaanderen begint in de Vlaamse Rand	34
Lijst met afkortingen.....	35
Regelgevingsagenda	36
1. Nieuwe en belangrijke wijzigingen van Vlaamse decreten ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord	36
2. Decreetsevaluaties ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord	36

INLEIDING DOOR DE MINISTER

Brussel laat niemand onberoerd. Elke Vlaming heeft er een mening over. Dat is het lot van vele hoofdsteden. Brussel is helaas vaak onbemind en ook ongekend. Brusselaars, ikzelf ook, verdedigen Brussel steevast. Het is een reflex geworden omdat onze stad vaak negatief in beeld komt, terwijl de mooie verhalen, het bruisende stadsleven, prachtige patrimonium en de zoveel troeven van de stad onderbelicht blijven. Brussel laat echt niet onberoerd.

Brussel is als meervoudige hoofdstad is ook een buitenbeentje. Ze moet vele verwachtingen inlossen: hoofdstad van Vlaanderen, van België, van de Franse Gemeenschap, hart van de Europese Unie, ... Ze heeft ook vele meesters: 19 gemeenten en evenveel OCMW's, een gewestregering, een Verenigd College, een Vlaamse Gemeenschapscommissie, een Franse Gemeenschapscommissie, ... Deze institutionele complexiteit doet de stad geen deugd. De maatschappelijke uitdagingen in Brussel, van een acute veiligheidsproblematiek over de te vaak onbestaande openbare netheid tot schrikbarende armoedecijfers, zijn niet uitzonderlijk. Vele steden worstelen er mee, zowel in ons land als elders. De manier waarop we onze *res publica* in Brussel organiseren in de hoop die uitdagingen de baas te kunnen, is helaas wel uniek. Wanneer iedereen bevoegd is, en niemand verantwoordelijk, kunnen uitdagingen niet doortastend aangepakt worden. Om de Brusselse problemen ten gronde aan te pakken, is een herziening van de bestuurlijke architectuur een absolute noodzaak. De eerste stap naar een oplossing is het benoemen van het probleem.

Gelukkig hoef ik die institutionele oplossing niet af te wachten om te bouwen aan een betere toekomst voor onze Vlaamse hoofdstad. Want dat is mijn eerste betrachting: de stad beter achterlaten dan waar we vandaag staan. Als Vlaams minister bevoegd voor deze grillige maar o zo mooie stad ben ik rotsvast overtuigd van het grote potentieel dat Brussel in zich draagt. Vanuit de Vlaamse bevoegdheden kan ik daar het meest effectief toe bijdragen door werk te maken van iets dat Brussel gaandeweg verloren lijkt te zijn: een gemeenschapsgevoel. De democratie kan niet zonder gemeenschap en verbondenheid: een overheid kan maar volwaardig werken als ze steunt op een hecht collectief. In Brussel legt men veeleer de nadruk op de diversiteit: dat wat ons 'anders' maakt in plaats van datgene wat ons verbindt. Men viert de superdiversiteit, terwijl grotere collectieve identiteiten op zijn best meewarig bekeken worden. Als Vlaamse Gemeenschap zien we net wel heil in datgene wat ons verbindt, wat ons overstijgt. Zonder gedeelde identiteit kunnen we onvoldoende krachten mobiliseren om de Brusselse uitdagingen aan te gaan.

Om de stad een betere toekomst te bieden en er de gemeenschapsvorming aan te wakkeren, zal ik werk maken van drie concrete doelstellingen. Mijn eerste focus ligt daarbij op het Nederlands. Wie deel wil uitmaken van de gemeenschap, kan niet zonder een gedeelde taal. Een taal is niet alleen een cruciaal communicatiemiddel, ze is ook de drager van een gemeenschappelijke cultuur. Als tweetalig gebied is Brussel het aan zichzelf verplicht om haar burgers aan te sporen om minstens tot een goede kennis van het Nederlands en het Frans te komen. Het is onbegrijpelijk dat veel mensen met een hart voor Brussel de eis voor meer kennis van het Nederlands wegzetten als een uiting van (extreem) Vlaams-nationalisme. Het omgekeerde is waar: de tweetaligheid van de hoofdstad zou bij uitstek een uniek Brussels kenmerk kunnen zijn en iets waar we fierheid uit zouden moeten putten. Het leren van een taal heeft overigens nog nooit iemand pijn gedaan. En al zeker niet in Brussel, waar het vaak de snelste weg naar een job en zelfredzaamheid is. Het is dan ook geen toeval dat we in de Brusselse NT2-klassen eerder mensen met een migratieachtergrond aantreffen die nog niet zo lang in Brussel vertoeven. Zij zien het Nederlands als de snelste weg naar een beter leven. Om elke Brusselaar die kans te geven, zal ik samen met mijn collega-ministers een totaalplan Nederlands uitwerken.

Met mijn tweede belangrijke beleidsprioriteit wil ik ervoor zorgen dat Vlaanderen voldoende aandacht heeft voor de Brusselse uitdagingen. Zelfs nog zonder de institutionele structuur is Brussel moeilijk of niet te vergelijken met andere steden in dit land: de 19 afzonderlijke gemeenten zijn elk op zich zo groot als een gemiddelde Vlaamse stad. Onze hoofdstad vraagt daarom een specifiek beleid, waar ook de nodige middelen tegenover staan. De Brusselnorm is geen loze belofte: het is een engagement waar ook deze regering zich volmondig achter schaaft. Die norm houdt in dat de Vlaamse Gemeenschap voor haar beleid 30% van de Brusselse bevolking als haar doelgroep beschouwt en dat 5% van de totale uitgaven voor het gemeenschapsbeleid van Vlaanderen dienen voor beleid in Brussel. Het is mede mijn taak ervoor te zorgen dat de Vlaamse middelen daar terecht komen waar ze de grootste impact hebben. Daartoe zal ik de Brusseltoets inzetten op alle gemeenschapsmateries: op elke nieuwe Vlaamse regelgeving, investeringsprogramma of oproep zal ik nagaan hoe die ook Brussel ten goede kan komen. Om die Brusseltoets maximaal te laten renderen, zal ik op een aantal bevoegdheden focussen waar de relevantie voor het Brussel van vandaag het grootst is. In eerste instantie denk ik dan aan onderwijs en kinderopvang, aangezien Brussel als gewest de jongste bevolking kent van het land. Bovendien spoort dat ook samen met de doelstelling over het Nederlands: hoe vroeger je de taal leert, hoe sneller je ze ook effectief onder de knie krijgt. Daar ligt mogelijk de grootste beleidshefboom waarover de Vlaamse Gemeenschap in Brussel beschikt. Om die zo effectief mogelijk in te zetten, zal ik nauw samenwerken met zowel de minister bevoegd voor Welzijn als de minister bevoegd voor Onderwijs.

Als minister moet je kunnen samenwerken. Nergens is dat meer zo dan in Brussel. Daarom maak ik het tot derde focuspunt van mijn beleid. Het overkoepelt ook de twee andere beleidsprioriteiten: een totaalplan Nederlands zal veel aan kracht winnen indien andere ministers en overheden hun steun verlenen. En om tot een specifiek Vlaams beleid op maat van Brussel te komen, is samenwerking met collega-ministers en andere overheden een noodzaak. Samenwerken gaat ook niet toevallig naar de essentie van wat het is om tot eenzelfde gemeenschap te behoren: samen aan een betere toekomst werken, vertrekkende van een aantal gedeelde uitgangspunten zoals een gemeenschappelijke taal en de wil om samen aan een betere stad te bouwen. Met deze beleidsnota reik ik alvast de hand naar eenieder die hieraan wil meewerken. Want Brussel heeft het nodig.

MANAGEMENTSAMENVATTING

Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen, een bruisende stad vol mogelijkheden die Vlaanderen met de wereld verbindt. Ik ervaar Brussel als een stad van energie en creativiteit, met een bloeiende cultuursector en een Vlaams, Nederlandstalig netwerk dat kansen biedt en mensen verbindt. Brussel is ook de diensten- en kennismotor van Vlaanderen, de stad waaraan wij een groot deel van onze welvaart uit puren. Toch begrijp ik ook waarom velen met een haat-liefdeverhouding naar hun (hoofd)stad kijken. Want naast haar schoonheid en potentieel kent Brussel ook aangrijpende problemen: van armoede en dakloosheid tot de aanslepende netheidsproblemen en jongeren die zich, verleid door snel geld, tot het drugsmilieu keren. Deze harde realiteit drukt haar stempel op het imago van Brussel.

Met gericht Vlaams gemeenschapsbeleid wil ik de nodige stenen verleggen en een antwoord bieden op de uitdagingen die het leven in onze hoofdstad met zich meebrengt. Om dat te doen, stel ik in deze beleidsnota drie doelstellingen voorop.

De eerste doelstelling plaatst het Nederlands voorop als essentieel speerpunt van het Vlaamse Brusselbeleid. Want het Nederlands is meer dan een communicatiemiddel. Het is de drager van onze Vlaamse cultuur, een unieke kansenmotor, een hefboom voor integratie en de katalysator van een breed gemeenschapsvormend project dat Brusselaars toekomst geeft. Met een Brussels Totaalplan Nederlands wil ik zowel de kracht van onze taal in de verf zetten als de problemen in kaart brengen waar Nederlandstaligen in onze hoofdstad mee worden geconfronteerd. De finaliteit is de versterking van het Nederlands in Brussel, onder meer door een gerichte uitbreiding en optimalisatie van het les- en oefenkansenaanbod en een betere vrijwaring van de taalrechten van Nederlandstaligen. Het Huis van het Nederlands Brussel vervult een cruciale rol bij de opmaak en uitvoering van het Totaalplan.

De ketenbenadering pas ik maximaal toe: elke Nederlandstalige dienstverlening verwijst structureel door naar ander aanbod van de Vlaamse Gemeenschap. We brengen Brusselse kinderen en hun ouders zo vroeg mogelijk in contact met de Nederlandse taal en de Vlaamse cultuur met de bedoeling hen bewust te laten kiezen voor een duurzaam en actief engagement in de Vlaamse Gemeenschap. Ik voorzie daarbij de nodige aandacht voor het Nederlands in iedere stap van de keten. De uitbreiding van het aantal oefen- en gebruikskansen voor wie Nederlands leert, maakt daar in ieder geval deel van uit.

Ik wil het Nederlands niet alleen versterken via het eigen aanbod en beleid, maar ook door de nodige aandacht te vestigen op de wettelijke tweetaligheid van onze hoofdstad. Die blijft in de realiteit te vaak dode letter. De komende jaren wil ik gericht stappen ondernemen om hier verandering in te brengen.

De tweede doelstelling focust op de uitdagingen in onze hoofdstad en hoe het Vlaamse Gemeenschapsbeleid hier een antwoord op biedt. Vlaanderen investeert in kinderdagverblijven, scholen, voorzieningen voor ouderen, in grote en kleinere cultuurhuizen, en diverse projecten die de cohesie versterken en de burgerzin aanwakkeren. De specifieke Brusselse context vereist in ieder geval een aanpak op maat. Zo bieden we een antwoord op de uitdagingen die het samenleven in Brussel met zich meebrengt.

Met de middelen waar ik over beschik, investeer ik gericht in gemeenschapsversterkende projecten en organisaties. In het bijzonder wil ik jongeren toekomstkansen geven, Brusselaars zelfredzamer maken, de Nederlandstalige zorg- en welzijnssector versterken en de positie van Brussel als culturele pool in Vlaanderen en de wereld bestendigen.

In de eerste plaats krijgt dat Brusselbeleid vorm dankzij een aantal strategische partners. In het eerste jaar van de regeerperiode zal ik de samenwerking met deze partners

evalueren. Via het Vlaams Brusselfonds investeer ik gericht in infrastructuurprojecten die de Vlaamse Gemeenschap in Brussel verankeren. Zo investeer ik in de gebouwencomplexen van Muntpunt en het Huis van het Nederlands Brussel en voer ik een investeringsbeleid gericht op het wegwerken van historische tekorten. Met projectsubsidies heb ik de nodige aandacht voor waardevolle langlopende projecten, nieuwe beloftevolle initiatieven en eenmalige nieuwe projecten die zich inschrijven in de nieuwe beleidsprioriteiten. Ik zal ook evalueren of het bestaande subsidiekader een antwoord biedt op de noden en uitdagingen van de Vlaamse gemeenschap in Brussel. Tot slot blijf ik ook een faciliterende rol opnemen bij het Brusselbeleid van de Vlaamse vakministers. De Brusselnorm en de Brusseltoets zijn daarbij mijn belangrijkste instrumenten.

De (cijfermatige) onderbouwing van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is essentieel. Instellingen zoals BRIO (Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum) en instrumenten zoals de Taalbarometer, het eigen documentatiecentrum Brussel en de rapporten van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel vormen hiervoor de basis. Op basis van die onderbouwing zal ik een actief informatie- en communicatiebeleid richting Vlaanderen voeren.

Met de derde en laatste doelstelling benadruk ik hoe ik mijn brugfunctie wil aanwenden om Brussel een betere en meer leefbare stad te maken. In een stad waarin een veelheid aan overheden bevoegdheden uitoefenen en soms delen, is samenwerking onontbeerlijk.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie blijft de prioritaire partner van de Vlaamse Regering in Brussel. Een duurzaam en constructief partnerschap tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC gestoeld op respect en vertrouwen staat voorop. Dat goede partnerschap veronderstelt dat het beleid van de VGC als lokaal bestuur niet indruist tegen dat van de Vlaamse overheid. Daarnaast wil ik ook bruggen slaan tussen Vlaanderen en de diverse andere overheden die in Brussel actief zijn. Mijn benadering is er één van pragmatisme en resultaatgerichtheid, waarbij ik streef naar duidelijke afspraken en werkbare oplossingen zonder te verzanden in logge structuren of vage intenties. Ik zie in het bijzonder kansen voor concrete samenwerkingen rond thema's zoals kinderopvang, de activering van jongeren, de kracht van het Nederlands en belangrijke mobiliteitsdossiers zoals de werken aan de Ring, het Brabantnet en de aanleg van betere fietsverbindingen tussen Vlaanderen Brussel. Een betere verhouding tussen Brussel en Vlaanderen begint in de Vlaamse Rand, de groene gordel die onze hoofdstad met de rest van Vlaanderen verbindt. Samen met de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand ga ik na hoe we op concrete dossiers win-situaties kunnen creëren.

OMGEVINGSANALYSE

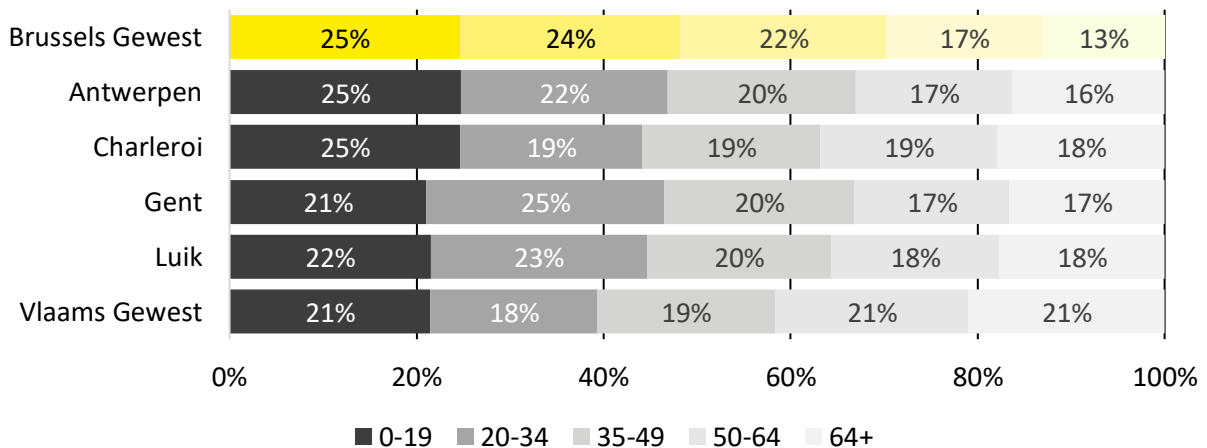
MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING: GROOTSTAD BRUSSEL

Demografie: de Brusselaars zijn uitzonderlijk talrijk, jong en divers

De demografische data zetten de unieke positie van Brussel in de verf: in geen enkele andere Belgische stad zijn de grootstedelijke uitdagingen even groot. Of je nu kijkt naar het bevolkingsaantal, de bevolkingsdichtheid, de diversiteit qua herkomst of migratie: Brussel steekt er met kop en schouders bovenuit. Het Brussels Gewest telt niet alleen meer inwoners dan Antwerpen, Gent, Charleroi en Luik samen, de bevolking neemt er ook het sterkst toe. Daarnaast is de bevolkingsdichtheid van Brussel opvallend: per vierkante kilometer wonen er in het Brussels Gewest (7.528 per km²) meer dan dubbel zoveel inwoners als in andere Belgische grootsteden. Ook al sluit de leeftijdsstructuur van de Brusselse bevolking relatief goed aan bij die van de andere Belgische grootsteden, toch valt ook daar op dat Brussel net wat jonger is. Geen enkele andere Belgische stad is zo dichtbevolkt, divers, jong en multicultureel.

Deze eigenschappen zijn echter verre van gelijk verdeeld over de Brusselse gemeenten. Het zijn bij uitstek de gemeenten uit de zogenaamde 'arme sikkels' die veel (jonge) inwoners van buitenlandse herkomst tellen, zoals Sint-Jans-Molenbeek, Anderlecht, Schaarbeek en Sint-Joost-ten-Node. Het tegendeel is dan weer waar voor (zuid)oostelijke gemeenten zoals Oudergem, Ukkel, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe en Watermaal-Bosvoorde – gemeenten die relatief dunbevolkt zijn en waar opvallend minder jongeren en mensen van buitenlandse herkomst wonen. De noordwestelijke gemeenten zoals Jette, Ganshoren en Sint-Agatha-Berchem situeren zich dan weer tussen die twee uitersten: het aandeel jongeren is er ongeveer even groot als in de gemeenten uit de zogenaamde 'arme sikkels', maar ze tellen minder inwoners en het aandeel personen van buitenlandse afkomst is er lager.

Inwoners naar leeftijd, per stad, in procenten

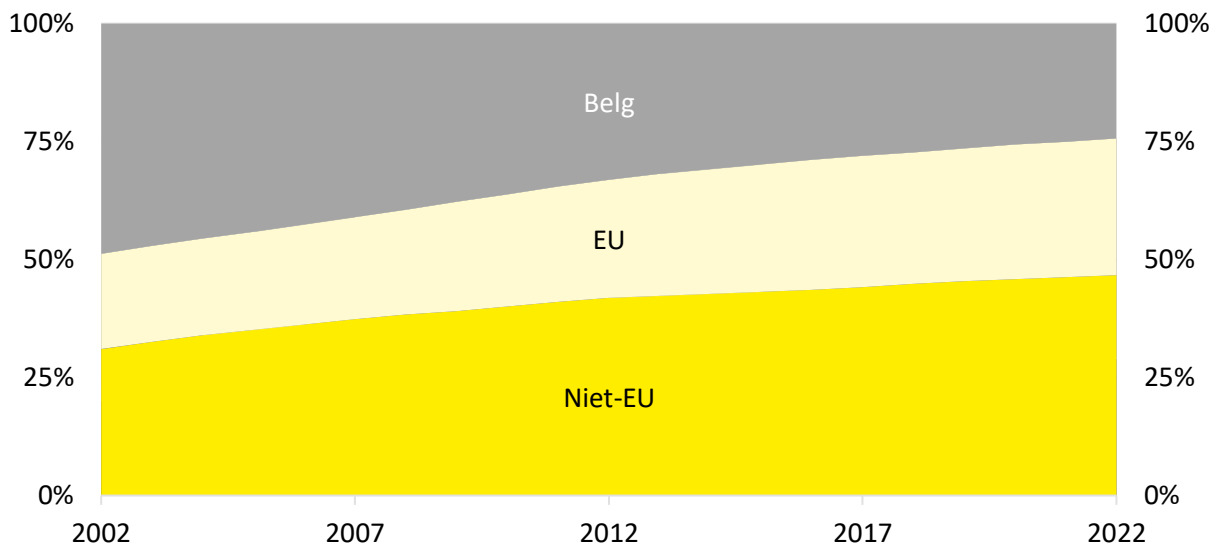

Bron: Statbel (2022)

De leeftijdsverdeling van de Brusselse bevolking illustreert het jonge profiel van de Brusselaars. In 2022 was ongeveer de helft van de Brusselse inwoners (49%) jonger dan 35 jaar. Hoewel het aandeel jonge inwoners in Brussel net iets groter is, zien we in Antwerpen (47%), Gent (46%), Luik (45%) en Charleroi (44%) een gelijkaardig aandeel inwoners dat jonger is dan 35 jaar. Vergeleken met de andere Belgische grootsteden is vooral het lage aandeel oudere Brusselaars opvallend: slechts 13% van de inwoners is ouder dan 64. Hoewel alle Belgische steden een jonger profiel hebben dan het Vlaams

Gewest, is de leeftijdskloof met Brussel het grootst. In Vlaanderen is het aandeel inwoners jonger dan 35 immers het kleinst (39%) en zijn de 64-plussers het talrijkst (21%).

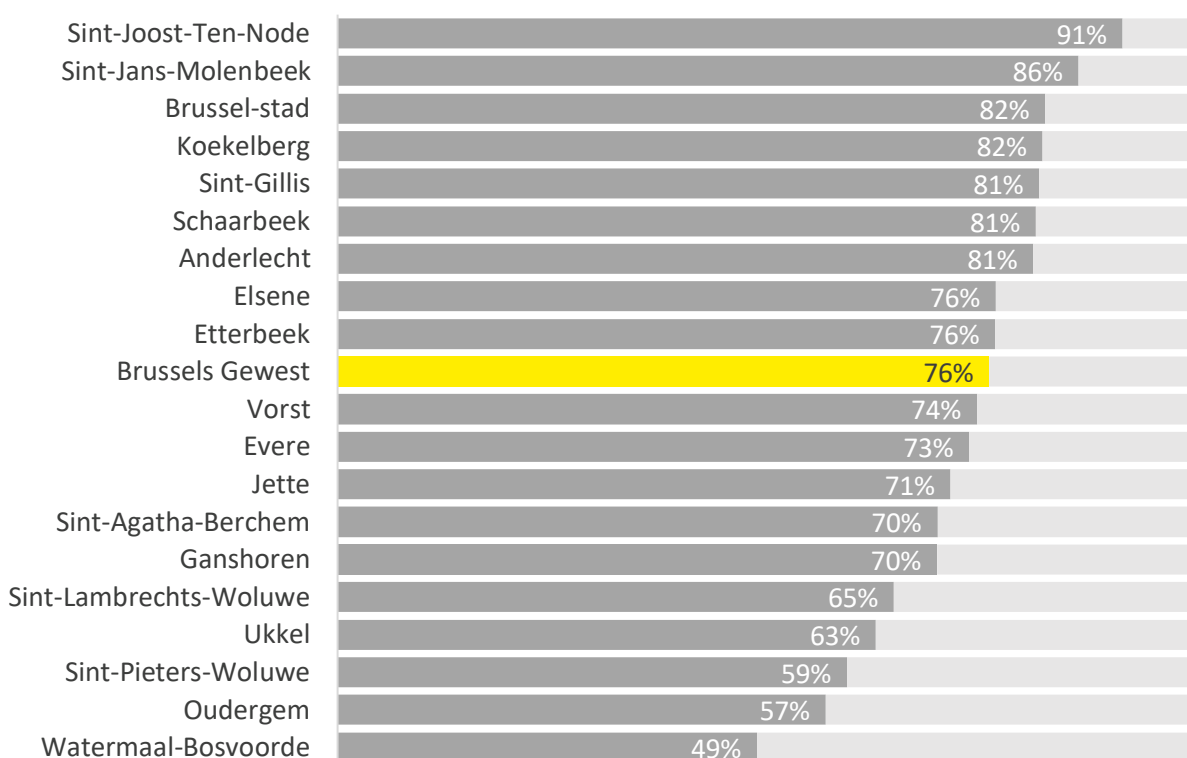
Brusselse bevolking naar herkomst, 2002-2022, in procenten

Bron: Statbel (2022)

Zowat alle Brusselse gemeenten weerspiegelen die diversiteit. Brussel telt slechts één gemeente met een lager aandeel inwoners van buitenlandse herkomst dan Luik en Antwerpen: Watermaal-Bosvoorde (49%). Ook andere zuidoostelijke gemeenten zoals Oudergem (57%), Sint-Pieters-Woluwe (59%) en Ukkel (63%) tellen minder inwoners van buitenlandse herkomst dan het Brusselse gemiddelde. Het contrast met gemeenten uit de zogenaamde 'arme sikkels', zoals Sint-Joost-ten-Node (91%) en Sint-Jans-Molenbeek (86%), onderstreept de aanzienlijke onderlinge verschillen tussen de Brusselse gemeenten.

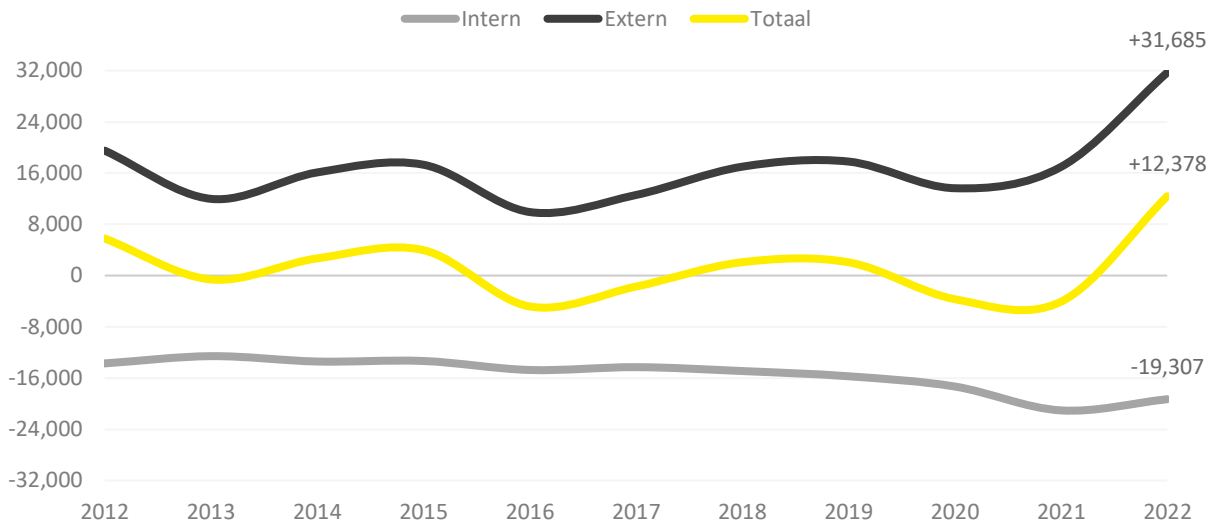
Personen van buitenlandse herkomst, per gemeente, in procenten

Bron: Statbel (2022)

De Brusselse diversiteit hangt sterk samen met de vele verhuisbewegingen van en naar het Brussels Gewest. Brussel is een knooppunt van internationale en binnenlandse verhuisbewegingen. Het aantal inwijkelingen uit het buitenland is stevast hoger dan het aantal Brusselaars dat zich in het buitenland gaat vestigen (positief extern migratiesaldo). En toch verliest het Brussels Gewest de laatste jaren meer inwoners aan migratie dan er bijkomen. Dat heeft alles te maken met het hoge aantal uitwijkingen vanuit het Brussels Gewest naar andere Belgische regio's. Er trekken steeds meer inwoners uit Brussel naar Vlaanderen of Wallonië dan omgekeerd (negatief intern migratiesaldo). Van die Brusselaars verhuist het merendeel naar een Vlaamse gemeente. Alles samengenomen trokken er in 2020 en 2021 meer personen weg uit het Brussels Gewest dan er zich kwamen vestigen (negatief totaal migratiesaldo), wat toch opvallend is. Door de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne (toename extern migratiesaldo) werd deze trend in de loop van 2022 echter omgekeerd en liet het Brussels Gewest opnieuw een positief totaal migratiesaldo optekenen.

Intern, extern en totaal migratiesaldo Brussels Gewest, 2012-2022, aantal personen

Bron: Statbel (2022)

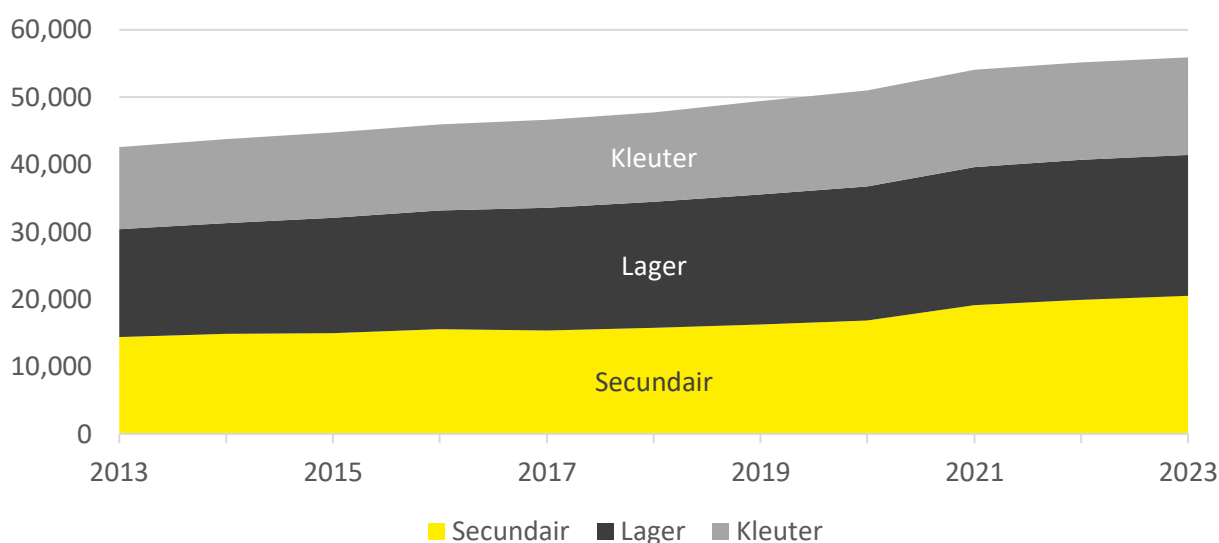
Taal en onderwijs

De [resultaten van de vijfde Brusselse Taalbarometer](#) illustreren de bijzondere positie van het Nederlands in het meertalige Brussel. De kennis van het Nederlands houdt stand: bijna een kwart van de ondervraagden (22%) geeft aan Nederlands te spreken. Tegelijk blijft de taaldiversiteit toenemen: de teller staat momenteel op 107 verschillende talen. In realiteit zijn dat er ongetwijfeld zelfs meer dan we via de steekproef konden vaststellen. Bovendien zit meertaligheid duidelijk in de lift: steeds meer Brusselaars spreken zowel Nederlands, Frans als Engels. Tenslotte is er een aanzienlijke groep (11%) die helemaal geen Nederlands, Frans of Engels spreekt. Dat kan niet anders dan kwalijke gevolgen hebben voor hun toegang tot publieke en private dienstverlening en is een fenomeen dat ons daarom zorgen baart.

Het Nederlands manifesteert zich binnen die sterk geïnternationaliseerde omgeving als dé taal van de sociale mobiliteit. Zo blijkt uit de [bevraging bij NT2-leerders door het Huis van het Nederlands Brussel](#) dat een groot aantal respondenten hun toekomst in Vlaanderen ziet. Voor werk, of de schoolcarrière van de kinderen, maar ook algemeen door het positieve imago van Vlaanderen als fijne, veilige, groene en propere leefomgeving. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel zit dus niet toevallig in de lift. In de afgelopen 10 jaar (2013-2023) steeg het aantal leerlingen er met zo'n 31%. De sterkste stijging deed zich voor in het secundair onderwijs maar ook het lager onderwijs en het kleuteronderwijs groeiden aanzienlijk. Hoewel de grote meerderheid van de Brusselse kinderen en jongeren nog steeds Franstalig onderwijs volgt (79%), absorbeerde het Nederlandstalig onderwijs in Brussel de afgelopen 10 jaar niettemin het meeste nieuwe leerlingen. Het aandeel van het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Gewest steeg daarmee van 18% in 2013 naar 21% in 2023.¹

¹ Het aantal leerlingen dat onderwijs volgt dat niet door de gemeenschappen wordt gesubsidieerd of georganiseerd (thuisonderwijs, Europese en internationale scholen)) werd hier niet meegeteld.

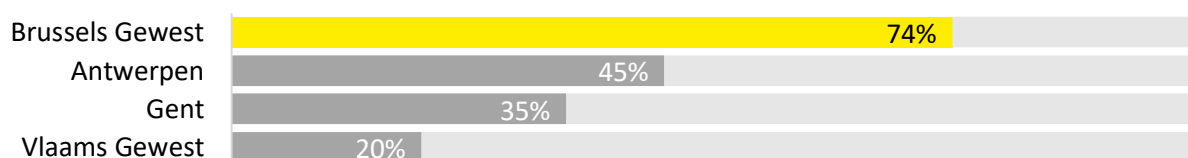
Aantal leerlingen in het Vlaams onderwijs te Brussel

Bron: BISA (2023)

Deze groei brengt ontegensprekelijk ook uitdagingen met zich mee: vergeleken met de Vlaamse steden spreken veel meer Brusselse kinderen thuis geen Nederlands. In het schooljaar 2020-2021 was dat het geval bij ongeveer driekwart van de Brusselse kinderen (74%). Tien jaar eerder, in het schooljaar 2011-2012, ging het om 70% van de leerlingen. Het aandeel kinderen met een andere thuistaal ligt een stuk lager in Antwerpen (45%), de Vlaamse stad met het hoogste cijfer. In Gent (35%) is het aandeel kinderen met een andere thuistaal minder dan de helft van het Brusselse cijfer. De kloof met het volledige Vlaams Gewest (20%) bedraagt zelfs meer dan 50 procentpunten.

Aandeel kinderen met thuistaal niet-Nederlands in NL onderwijs

Bron: Departement Onderwijs en Vorming (2021)

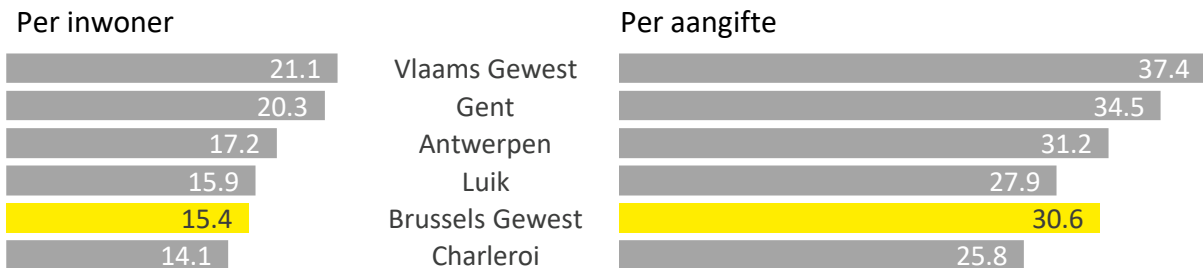
Ondanks die unieke context is het aandeel leerlingen met een moeizame schoolloopbaan (schoolse vertraging, vroegtijdige schoolverlaters) in het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Gewest echter niet opvallend hoger dan in Antwerpen. Brussel blijft tegelijk een zekere centrumfunctie vervullen ten opzichte van de nabijgelegen Vlaamse gemeenten: er gaan immers een stuk meer leerlingen vanuit Vlaanderen naar school in het Brussels Gewest dan omgekeerd.

Armoede en werk

De sociale uitdagingen blijven groot. De Brusselse armoedeproblematiek is een pak groter dan in de Vlaamse grootsteden. Vergeleken met Gent en Antwerpen zijn er duidelijk meer Brusselaars met betalingsmoeilijkheden en groeien er meer kinderen op in gezinnen met zeer lage werkintensiteit. Het inkomen van de Brusselaars houdt ongeveer het midden tussen de Vlaamse en Waalse grootsteden. Enerzijds is het aandeel 'lage'

belastingaangiftes zowel in het Brussels Gewest als in de Waalse grootsteden groter dan het aandeel 'hoge' belastingaangiftes. Anderzijds is het gemiddelde netto belastbaar inkomen per aangifte in het Brussels Gewest ongeveer even hoog als in Antwerpen. Ook de Brusselse werkzaamheidsgraad neemt een tussenpositie in tussen Vlaamse en Waalse grootsteden.

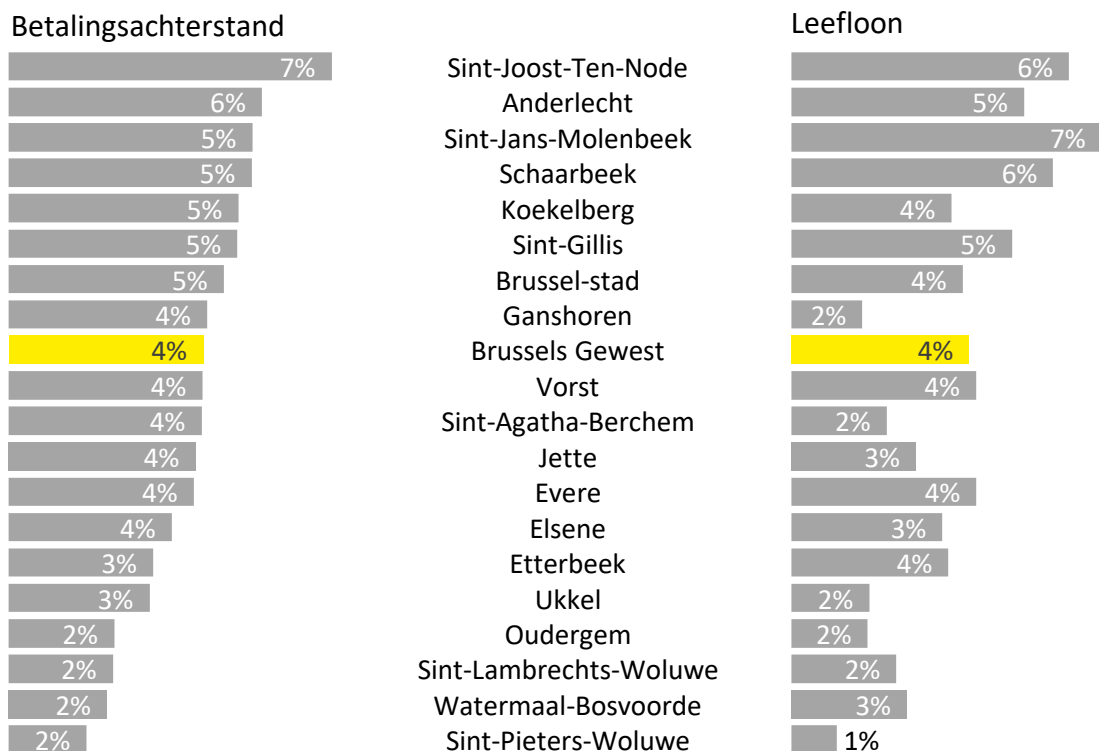
Gemiddeld netto belastbaar inkomen, per stad, in duizenden euro's

Bron: Statbel (2020)

Armoede-indicatoren illustreren opnieuw duidelijke geografische verschillen binnen het Brussels Gewest. Enerzijds is de armoede relatief laag in de zuidoostelijke gemeenten. Ook in de noordwestelijke gemeenten (Jette, Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem) is ze lager dan in de meeste Brusselse gemeenten. Anderzijds is de armoede het hoogst in gemeenten uit de 'arme sikkels' (Sint-Joost-ten-Node, Sint-Jans-Molenbeek), maar ook in Koekelberg.

Aandeel inwoners met betalingsachterstand en leefloon, per gemeente

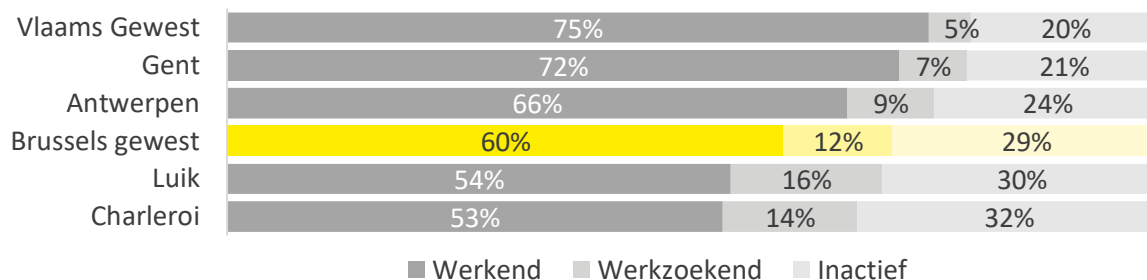

Bron: Nationale Bank van België, Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie (2021)

Net zoals bij de armoede-indicatoren neemt Brussel wat betreft de werkzaamheidsgraad een tussenpositie in tussen de Vlaamse en Waalse grootsteden. Aan de ene kant is de

werkzaamheidsgraad beduidend hoger in het Vlaams Gewest (75%) en de Vlaamse steden Gent (72%) en Antwerpen (66%). Aan de andere kant is de werkzaamheidsgraad dan weer duidelijk lager in Luik (54%) en Charleroi (53%). Daar moet wel bij vermeld dat Brussel een veel minder grote 'industriële last' meedraagt dan Luik en Charleroi, net zoals het feit dat Brussel als hoofdstad en vestigingsplaats van talloze internationale instellingen een beduidend sterkere economie heeft dan Luik of Charleroi. De Brusselse cijfers zijn onrustwekkend, zeker omdat de kloof met Vlaanderen niet dichtgereden raakt. Hoe dan ook dient er nog heel wat te gebeuren alvorens de Brusselse werkzaamheidsgraad nog maar in de buurt komt van het streefdoel van 80%.

Beroepsbevolking naar arbeidsmarktpositie, per stad, in procenten

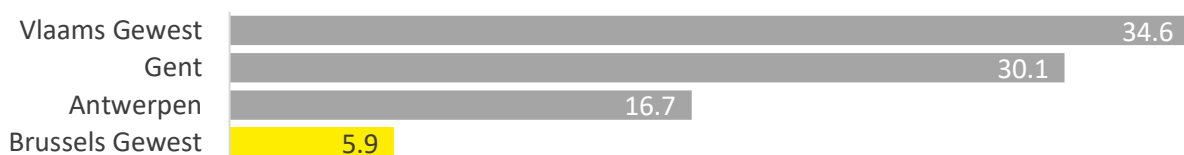
Bron: Steunpunt Werk (2019)

Wanneer we de werkzaamheidsgraad per gemeente in kaart brengen, zien we de intussen gekende geografische verschillen binnen het Brussels Gewest. Enerzijds is de werkzaamheidsgraad relatief hoog in de zuidoostelijke gemeenten. Ook de noordwestelijke gemeenten (Jette, Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem en Koekelberg) scoren hoger dan de meeste Brusselse gemeenten. Anderzijds is de werkzaamheidsgraad het laagst in gemeenten uit de 'arme sikkels' (Sint-Joost-ten-Node, Sint-Jans-Molenbeek). De werkzaamheidskloof tussen de Brusselse gemeenten valt dus sterk samen met de verschillen in demografie, onderwijs en armoede.

Jeugd en sport

Het aantal jeugdverenigingen en sportaccommodaties in het Brussels Gewest ligt beduidend lager dan in de Vlaamse grootsteden – wat jammer is gezien het jonge profiel van de Brusselaars. Op basis van de 30% van de Brusselaars waarop de Vlaamse Gemeenschap zich richt, waren er in 2021 voor het volledige Brussels Gewest 5,9 ingeschreven leden in jeugdverenigingen per 1.000 inwoners. Het lidmaatschap van jeugdverenigingen ligt daarmee in Brussel niet alleen veel lager dan in het Vlaams Gewest (35 leden per 1.000 inwoners). Ook in de Vlaamse grootsteden Gent (30 leden per 1.000 inwoners) en Antwerpen (17 leden per 1.000 inwoners) gaat het om een veelvoud van het Brusselse cijfer. De jonge leeftijdsstructuur van de Brusselse bevolking maakt die vaststelling nog opvallender: kinderen en jongeren vormen er immers een relatief groot aandeel van de bevolking. Vergeleken met de Vlaamse grootsteden is ook het aantal Brusselse sportaccommodaties (1,7 per 1.000 inwoners) eerder laag. Zowel Gent (3 per 1.000 inwoners) als Antwerpen (2,4 per 1.000 inwoners) beschikten in 2021 over meer sportaccommodaties per inwoner. Het cijfer is het hoogste in het Vlaams Gewest (3,6 sportaccommodaties per 1.000 inwoners), waar er meer dan dubbel zoveel sportaccommodaties per inwoner zijn dan in het Brussel Gewest.

Lidmaatschappen bij erkende jeugdverenigingen per 1.000 inwoners^o, per stad

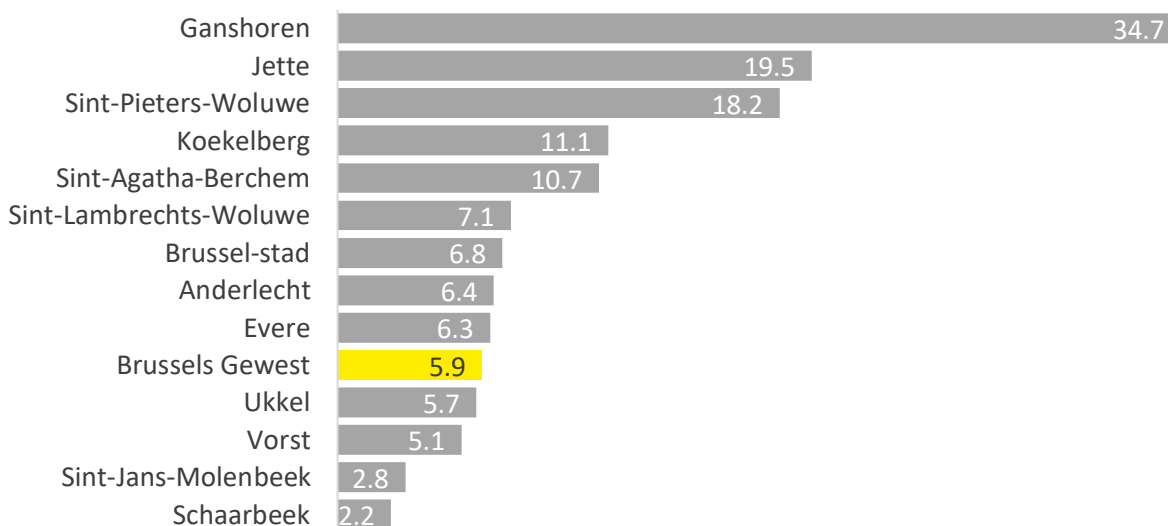

Bron: Departement Cultuur, Jeugd en Media (2021)

^o Brussels Gewest berekend op basis van 30% van de totale bevolking

Bovendien zijn de cijfers qua jeugdverenigingen en sportaccommodaties dan nog eens het laagste in de gemeenten van de zogenaamde 'arme sikkel', waar het aandeel jongeren binnen de bevolking nota bene het hoogst is. In gemeenten zoals Ganshoren (34 leden per 1.000 inwoners), Jette (19,5 leden per 1.000 inwoners) en Sint-Pieters-Woluwe (18,2 leden per 1.000 inwoners) ligt het aantal leden van jeugdverenigingen zelfs op hetzelfde niveau als in de Vlaamse grootsteden. Het Brusselse jeugdverenigingsleven staat daarenboven opvallend sterk in de noordwestelijke gemeenten: naast de hoge cijfers in Ganshoren en Jette scoren ook Koekelberg (11,1 leden per 1.000 inwoners) en Sint-Agatha-Berchem relatief hoog. Hoewel de cijfers het laagst zijn in Schaarbeek (2,2 leden per 1.000 inwoners) en Sint-Jans-Molenbeek (2,8 leden per 1.000 inwoners) illustreert dit niettemin dat er wel nog erkende jeugdverenigingen actief zijn in deze gemeenten. Onderstaande grafiek bevat immers slechts 13 Brusselse gemeenten omdat er in de andere 6 gemeenten geen jeugdverenigingen actief zijn die erkend worden door de Vlaamse Gemeenschap.

Lidmaatschappen bij erkende jeugdverenigingen per 1.000 inwoners^o, per gemeente

Bron: Departement Cultuur, Jeugd en Media (2021), ^o Berekend op basis van 30% van de totale bevolking

BELEIDSVELD: BRUSSEL

1. Inhoudelijk structurelement (ISE)

Voor het beleidsveld Brussel is er slechts 1 inhoudelijk structurelement: Brussel. Bij dat inhoudelijk structurelement horen alle kredieten die nodig zijn om vanuit de Vlaamse Gemeenschap een samenhangend beleid tot stand te brengen ten dienste van Brussel-Hoofdstad.

INDICATOR BEREIK SUBSIDIEAANBOD

Benaming	Het aantal en de typologie van aanvragers en initiatieven dat met de subsidies van het Vlaams Brusselbeleid een initiatief neemt of een werking ontplooit die de Vlaamse aanwezigheid in Brussel en de band tussen Brussel en de rest van Vlaanderen versterkt.
Definitie	<p>Het subsidieaanbod van het Vlaams Brusselbeleid reikt investerings-, project- en werkingsubsidies aan voor verenigingen die actief zijn in onze hoofdstad. Met die subsidies willen we zoveel mogelijk actoren stimuleren om initiatieven te nemen die tegemoetkomen aan de volgende beleidsdoelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none">- De banden tussen Brussel en de rest van Vlaanderen aanhalen en verdiepen- Een sterk en kwalitatief netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in Brussel uitbouwen- De positie van het Nederlands in Brussel versterken- Het Nederlandstalige maatschappelijk weefsel, de samenhang en de leefbaarheid van Brussel versterken <p>Het aantal en de typologie van aanvragers en initiatieven dat op dat subsidieaanbod ingaat, is een goede indicator van het draagvlak dat er is voor de doelstellingen van het Vlaams Brusselbeleid. Meer draagvlak vergroot ook de slaagkans en dus de impact van het Vlaams Brusselbeleid op het terrein.</p>
Laatste gekende waarde	/
Streefwaarde	<p>Investeringsubsidies:</p> <p>Deze indicator spitst zich toe op de evaluatie van de werking van het Vlaams Brusselfonds als evenwichtig beleidsinstrument voor investeringen in infrastructuur in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ter versterking van de Vlaamse instellingen en voorzieningen in de zorg-, welzijns-, onderwijs- en culturele sector.</p> <p>Beleidsmatig houden we bij de toekenning van infrastructuursubsidies rekening met het wegwerken van historische tekorten wat betreft investeringen in specifieke sectoren in onze hoofdstad. Uitgesproken intersectorale infrastructuurprojecten die niet in de (sectorale) subsidiekaders passen, kunnen binnen het Vlaams Brusselfonds kansen krijgen.</p> <p>De doelstelling wordt continu opgevolgd en jaarlijks gerapporteerd in het jaarverslag van het Vlaams Brusselfonds. Naast een opsomming van geïnvesteerde bedragen en gevatte projecten duiden we ook hoe de</p>

	<p>geïnvesteerde middelen hiaten wegwerken in het Vlaams-Brusselse netwerk en verdeeld zijn over de verschillende gemeenschapsmateries. Afwijkingen tussen verschillende bevoegdheden brengen we in kaart en krijgen waar mogelijk een verklaring. Het jaarverslag bevat een transparante analyse over de verdeling van de investeringsmiddelen en de historische verdeling van investeringen over de verschillende bevoegdheden.</p> <p>Projectsubsidies:</p> <p>Deze indicator betreft de evaluatie van de subsidielijn 'Polsslag Brussel' als beleidsinstrument. Die subsidielijn vertrekt vanuit een aantal speerpunten, die in drie inhoudelijke projectcategorieën verder vorm krijgen.</p> <p>De doelmatigheid van 'Polsslag Brussel' meten we op basis van een evaluatie van de werking van de subsidielijn. Op de website van de Vlaamse overheid - Coördinatie Brussel wordt jaarlijks gerapporteerd over het aantal gesubsidieerde projecten en de daaraan gekoppelde subsidiebedragen. Hierbij besteden we ook aandacht aan de verdeling tussen de drie verschillende projectcategorieën, de verdeling tussen de verschillende gemeenschapsmateries (op het niveau van het beleidsdomein en met dien verstande dat bepaalde projecten kunnen worden beschouwd als intersectoraal, m.a.w. meerdere beleidsdomeinen met elkaar verbinden) en de verdeling tussen periodiek terugkerende projecten en nieuwe initiatieven. Zoals verder in de tekst aan bod zal komen, zullen we de werking van de subsidielijn in het begin van de regeerperiode evalueren.</p> <p>Werkingssubsidies:</p> <p>Deze indicator betreft de evaluatie van de werkingssubsidies aan de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties, geregeld in het Programmadecreet van 16/12/2022, waarbij er vier beleidsdoelstellingen werden gedefinieerd. Daarnaast is er ook de toelage aan het Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) Muntpunt, geregeld bij decreet van 19/11/2010.</p> <p>De organisaties weerspiegelen de grote domeinen van de gemeenschapsmateries zorg (welzijn, gezondheid en gezin), kinderopvang, onderwijs, cultuur, jeugd, sport, media en vorming. De bestaande lijst met partnerorganisaties wordt in 2025 geëvalueerd en eventueel aangepast of aangevuld. Daarna worden nieuwe overeenkomsten afgesloten voor de periode van 1 januari 2026 tot 31 december 2030. In elke overeenkomst zal, naast de vier vermelde beleidsdoelstellingen - vertaald in organisatie-eigen doelstellingen -, ook aandacht gaan naar aanvullende initiatieven op het vlak van transversale thema's (jeugd, gelijke kansen, armoede, integratie, kracht van het Nederlands, digitale inclusie...) waar de Vlaamse overheid belang aan hecht.</p>
--	---

	We meten de doelmatigheid aan de hand van een diepgaande evaluatie in het laatste jaar van de vijfjaarlijkse werkingsperiode aanvullend op de jaarlijkse evaluaties van de jaarplannen.
Beleidsmatige relevantie	<p>Deze indicator is gekoppeld aan:</p> <p>SD 2: Vlaanderen investeert in Brussel als antwoord op Brusselse uitdagingen</p> <p>OD 2.2: Het Vlaams Gemeenschapsaanbod als hefboom voor de toekomst van Brusselse jongeren</p> <p>OD 2.3: Een slagkrachtig inburgerings- en activeringsbeleid om de samenhang en zelfredzaamheid in Brussel te versterken</p> <p>OD 2.4: Streven naar een afgestemd Nederlandstalig zorg- en welzijnsaanbod in onze hoofdstad</p> <p>OD 2.5: Brussel toont zich als hoofdstad van de Vlaamse cultuur</p> <p>OD 2.6: De verdere uitbouw van Muntpunt als vlaggenschip van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel</p> <p>OD 2.7: BRUZZ als stem van de Vlaamse Gemeenschap</p> <p>OD 2.8: Kennisopbouw en kennisdeling over Brussel initiëren en ondersteunen</p> <p>De indicator geeft aan in hoeverre ons subsidieaanbod onze belanghebbenden aanzet tot actie en dus ook werkelijk als hefboom en aanjager fungeert. De focus ligt zo op de hoeveelheid en typologie van betrokken organisaties en initiatieven, terwijl uiteraard ook de kwaliteit en de schaalgrootte van de genomen initiatieven bepalend is voor de impact van het beleid. Het bereik van ons subsidieaanbod is een goede indicatie van de relevantie van het Vlaams Brusselbeleid. Het Vlaams Brusselbeleid kan ook zelf invloed uitoefenen op deze indicator door het subsidieaanbod zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de noden op het terrein en het voldoende bekend te maken.</p>
Budgettaire relevantie	Bovenstaande subsidies vormen ongeveer 30% van het totaalbudget van het Vlaams Brusselbeleid. De dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie buiten beschouwing, dan vertegenwoordigt het bedrag van de verschillende soorten subsidies ongeveer 75% van het budget.

1.1 SD 1: HET NEDERLANDS ALS HEFBOOM OM VAN BRUSSEL EEN BETERE STAD TE MAKEN

Deze regering maakt van het Nederlands één van de speerpunten van haar beleid. Als Vlaams minister bevoegd voor Brussel is het mijn eerste doelstelling om de kracht van onze taal ten volle uit te spelen: in én voor onze hoofdstad. Want Brussel is ook een Vlaamse stad. Het Nederlands is, zeker in Brussel, meer dan een communicatiemiddel. Het is de drager van onze Vlaamse cultuur, een unieke kansenmotor, een hefboom voor integratie en de gangmaker van een breed gemeenschapsvormend project dat Brusselaars toekomst geeft. Het Nederlands biedt Brusselaars de kans op sociale en economische vooruitgang, niet in het minst dankzij hogere jobkansen voor wie de taal beheerst. Het stelt ouders in staat om de toekomstkansen van hun kinderen te vergroten en biedt een vlottere toegang tot onze kwaliteitsvolle Vlaamse scholen en het Vlaams-Brusselse netwerk van verenigingen en organisaties die van Brussel een betere plek maken.

In een aankomstad als Brussel waar diverse culturen en talen elkaar dagelijks kruisen en het verloop van nieuwkomers groot is, biedt het Nederlands als gedeelde taal een belangrijke hefboom om aan onze gemeenschap te bouwen. Het is een middel om bruggen te slaan en gedeelde uitdagingen – van schooluitval tot veiligheids- en netheidsproblemen – in onze hoofdstad aan te pakken. De laatste Taalbarometer toonde aan dat intussen meer dan vijftien procent van de Brusselaars geen Nederlands of Frans spreekt. Elf procent is zelfs het Engels, als alternatieve contacttaal, niet machtig. De noodzaak om het Nederlands te versterken en te promoten was nog nooit zo groot. Brussel heeft behoefte aan een breed gedragen project dat mensen met elkaar verbindt en dat de verschillen overstijgt. De Vlaamse Gemeenschap beschikt over de noodzakelijke middelen en bevoegdheden om daarin een cruciale rol op te nemen. Niemand achterlaten betekent voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel dat we zoveel mogelijk Brusselaars Nederlands leren en hen zo zelfredzamer maken.

Tegelijkertijd is er nood aan een groter respect voor de rechten van Nederlandstaligen in Brussel. De wettelijke tweetaligheid blijft na al die jaren nog steeds vaak dode letter. Hierdoor kunnen Nederlandstaligen niet rekenen op de nodige diensten in hun eigen taal, met vaak schrijnende tot zelfs levensbedreigende situaties als gevolg. Voor de honderdduizenden Vlamingen die in Brussel werken, hier hun leven uitbouwen, de stad bezoeken of zich om medische redenen naar een Brussels ziekenhuis begeven, is de Nederlandstalige dienstverlening niet louter een kwestie van hoffelijkheid maar een elementair beginsel van samenleven. Ik kies voluit voor een assertieve aanpak om ervoor te zorgen dat deze basisrechten van Vlamingen in onze hoofdstad veel minder dode letter blijven en er een einde wordt gemaakt aan deze vorm van taaldiscriminatie.

OD 1.1: DE VERSTERKING VAN HET NEDERLANDS ALS RODE DRAAD DOORHEEN HET BRUSSELBELEID

De versterking van het Nederlands en het Nederlandstalige netwerk is een beleidsprioriteit. Dat loopt als een rode draad doorheen wat Vlaanderen in Brussel doet. Om dat te ondersteunen, werk ik een Totaalplan Nederlands uit. Daarmee wil ik zowel de kracht van onze taal in de verf zetten als de problemen in kaart brengen waar Nederlandstaligen in onze hoofdstad mee te maken krijgen. De finaliteit is de versterking van het Nederlands in Brussel, onder meer door een gerichte uitbreiding en optimalisatie van het les- en oefenkansenaanbod en een betere vrijwaring van de taalrechten van Nederlandstaligen. Samen met mijn collega bevoegd voor Inburgering en Integratie zullen we ook inzetten op toeleiding van nieuwkomers in Brussel naar het Vlaamse inburgeringstraject en de werving van inburgeraars. Voor het Totaalplan Nederlands zal ik samenwerken met mijn collega vakministers, de VGC en verschillende Brusselse actoren en belanghebbenden. Het Huis van het Nederlands Brussel vervult een cruciale rol bij de opmaak en uitvoering van dit plan.

De ketenbenadering pas ik maximaal toe: elke Nederlandstalige dienstverlening verwijst structureel door naar ander aanbod van de Vlaamse Gemeenschap. We brengen Brusselse kinderen en hun ouders zo vroeg mogelijk in contact met de Nederlandse taal en de Vlaamse cultuur met de bedoeling hen bewust te laten kiezen voor een duurzaam en actief engagement in de Vlaamse Gemeenschap. In elke stap van de keten voorzien we de nodige aandacht voor het Nederlands.

Voor veel Brusselaars is de school de eerste en voornaamste plaats waar zij in aanraking komen met het Nederlandstalig netwerk. Aangetrokken door de hoge onderwijskwaliteit en omdat Nederlands spreken de toekomst van hun kinderen vergroot, kiezen Brusselaars massaal voor Nederlandstalige scholen. Zij willen een betere toekomst voor hun kinderen en in het Vlaams onderwijs zien zij daarvoor de beste garantie.

Ik wil er mee voor zorgen dat ons onderwijsbeleid voldoende rekening houdt met de grootstedelijke context waarin Brusselse scholen werken. Veel meer dan elders in Vlaanderen zitten kinderen van anderstalige ouders op de Brusselse schoolbanken. Dat vereist dan ook bijzondere aandacht voor het Nederlands. De komende jaren legt de Vlaamse regering de lat voor het Nederlands hoger dan ooit tevoren. Zo garanderen we dat het Vlaams onderwijs een kwaliteitsbaken in onze hoofdstad blijft.

Als leerlingen voldoende Nederlands kennen, kunnen leerkrachten zich meer focussen op hun kerntaak én pikken leerlingen meer op van de lessen. Samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het Onderwijscentrum Brussel (OCB) en Opgroeien in Brussel trekken we volop de kaart van het Nederlands. Daarbij maken we werk van taalcursussen, taalbaden en zomerscholen. Leerpunt ondersteunt het OCB en lerarenteams om meer op basis van praktijkonderzoek te werken.

Nederlands is de taal die alle kinderen in ons onderwijs verbindt. Een taal oefen je door ze te gebruiken. Daarom promoten we het Nederlands als de schooltaal bij uitstek, ook buiten de klas. Van de schoolbesturen en directies verwachten we dat zij ook met de ouders in het Nederlands communiceren, mondeling en schriftelijk.

We houden vast aan het bestaande systeem met een voorrangregel voor Nederlandstaligen omdat we het belangrijk vinden dat Brusselse Vlamingen en al wie thuis Nederlands spreekt een plaats krijgen in ons Vlaamse onderwijs in Brussel. Dat garandeert een kritische massa leerlingen van bewezen Nederlandskundige ouders in ons onderwijs en stimuleert de verantwoordelijkheid van elke onderwijsactor. Daarnaast staan we open voor eenieder die bewust kiest voor de Vlaamse Gemeenschap en Nederlands wil leren. Het is bovendien belangrijk dat minstens één van de ouders Nederlands kent of leert en zo kan communiceren met de school en het onderwijsproces van het kind kan opvolgen. Ouders die het Nederlands niet machtig zijn, maar wel via een deelnamebewijs aantonen lessen NT2 te volgen, krijgen voorrang bij schoolinschrijvingen voor het basisonderwijs voor 35% van de plaatsen in het basisonderwijs. We maken werk van een extra aanbod NT2 als zou blijken dat het aanbod de vraag niet kan volgen. We onderzoeken ook welke rol prenatale gezondheids- en gezinspartners, kinderopvang en Huis van het Kind kunnen spelen om ouders te sensibiliseren en aan te moedigen om kinderen te stimuleren in hun taalontwikkeling en om zelf (tijdig) Nederlands te leren.

Een taal leren op de schoolbanken is één ding. Je moet ze ook kunnen gebruiken. Precies daar zitten we in Brussel met een uitdagende situatie: het aantal spontane, informele gebruikskansen is beperkt. Dat is althans de ervaring van veel Brusselse NT2-leerders. Dat probleem indachtig, wil ik het aantal oefen- en gebruikskansen sterk uitbreiden. Dat kan door het aantal expliciete oefenkansen – zoals de conversatietafels – uit te breiden. Maar ook buiten die expliciete oefencontext wil ik NT2-leerders spontane oefenkansen bieden om onze taal beter onder de knie krijgen. Ik kijk daarvoor in de eerste plaats naar alle organisaties in het Vlaams-Brusselse netwerk. Zij spelen een onmisbare rol in het integreren van NT2-leerders in het Nederlandstalige netwerk. Door onder meer de ketenbenadering en het Nederlandstalige (jeugd)verenigingsleven te versterken en waar nodig organisaties te sensibiliseren in hun omgang met NT2-leerders, kan het aantal informele oefenkansen binnen het Vlaams-Brusselse netwerk toenemen. Tot slot wens ik ook breder op zoek te gaan naar mogelijkheden om buiten het Nederlandstalige netwerk informele gebruikskansen te creëren in. Samen met de VGC en het Huis van het Nederlands zal ik hier de komende jaren werk van maken.

Kinderen die zelf het Nederlands onvoldoende machtig zijn, volgen we extra op en duwen we over de lat. Alle kinderen leggen bij het begin van de derde kleuterklas een koalatest af. Kinderen met een taalachterstand Nederlands kunnen daarna bijna een volledig schooljaar worden ondersteund en bijgewerkt. Ook leerlingen die later instromen in ons onderwijs leggen in de toekomst een taaltest af, waarna ze desgevallend een taalintegratietraject volgen tot en met het apart en tijdelijk bijwerken in een taalbadklas

zoals in het kader van onthaalklassen anderstalige nieuwkomers (OKAN). In Brussel zal het effect van deze maatregelen groter zijn dan elders in Vlaanderen aangezien fors meer Brusselse kinderen hiervoor in aanmerking komen dan het Vlaamse gemiddelde.

Ik ben me ervan bewust dat er een tekort is aan Nederlandstalige zorgverstrekkers en pedagogische beroepen. Met mijn eigen Brusselbeleid focus ik op gerichte ondersteuningsmechanismen en campagnes opdat meer Nederlandstalige medici, opvoeders, leerkrachten en zorgverleners de weg naar Brussel vinden. Zij zijn immers nodig om onder meer de preventieve gezinsondersteuning in Brussel dicht bij de gezinnen te houden. Wie de weg naar onze hoofdstad vindt, moet hier ook willen blijven. De institutionele complexiteit en sociale realiteit waar in het bijzonder onze zorg- en welzijnssector mee worstelt, verdient dan ook bijzondere aandacht.

Mijn aandacht voor het Nederlands in de zorg- en welzijnssector beperkt zich niet tot het Vlaamse aanbod. Ik leg de link met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om ook in hun wettelijk tweetalige aanbod het Nederlands te versterken.

Om concreet zicht te krijgen op het taalgebruik van de Brusselaars maak ik opnieuw gebruik van het wetenschappelijk survey-onderzoek van de Brusselse Taalbarometer, waarvan in 2024 de 5de editie verscheen. Ook voor de volgende regeerperiode blijft een nieuwe Taalbarometer een geschikt instrument om een beeld te krijgen van de plaats van het Nederlands in de Brusselse meertalige context.

Tot slot zal ik ook rechtstreeks en onrechtstreeks de kracht van het Nederlands benadrukken door het ondersteunen van organisaties binnen het Nederlandstalige netwerk via de verschillende instrumenten van het Brusselbeleid.

OD 1.2: HET HUIS VAN HET NEDERLANDS BRUSSEL ALS SPIL VAN HET TAALPROMOTIEBELEID

Het Huis van het Nederlands Brussel bekleedt een sterke positie in het Brusselse landschap. Het staat gekend om kwaliteit en professionele dienstverlening en speelt een sleutelrol op vlak van de versterking van de positie van het Nederlands in onze hoofdstad.

Zoals ik hierboven reeds aanhaalde, is Nederlands leren in Brussel anders dan in andere Vlaamse steden waar de enige officiële taal het Nederlands is. Die context heeft een impact op de gebruiks- en oefenkansen, maar ook op de drijfveren en verwachtingen die NT2-leerders koesteren. Ik zal samen met het Huis van het Nederlands Brussel nagaan hoe het Huis zich in deze context best kan positioneren. Het uitgangspunt blijft daarbij de versterking van het Nederlands in Brussel.

Naast de klassieke netwerkspelers wil ik ook kijken hoe we de expertise van het Huis van het Nederlands Brussel verder kunnen aanwenden om het Nederlands ook binnen de hoofdstedelijk-gewestelijke, bicommunautaire, gemeentelijke en Franstalige initiatieven te versterken. Het Huis zal ook goede praktijken uitwisselen met organisaties uit de Vlaamse Rand, waar de uitdagingen gelijkaardig zijn.

Wat de infrastructuur betreft, zal er aandacht gaan naar de verdere invulling van het Huis en zijn beschikbare ruimtes waardoor het Huis zich ook verder positioneert als een fysieke plek om een brede waaier van taalactiviteiten aan te bieden en te organiseren.

OD 1.3: DE TAALRECHTEN VAN DE VLAMINGEN BEHOEDEN

De wettelijke tweetaligheid in de hoofdstad van Vlaanderen blijft in de realiteit te vaak dode letter. De komende jaren wil ik gericht stappen ondernemen om hier verandering in te brengen.

De Brusselse openbare ziekenhuizen en spoeddiensten bleken in het verleden onvoldoende tweetalig, waardoor Nederlandstaligen door een gebrek aan Nederlandskundig personeel geen hulp in de eigen taal krijgen. De schrijnende en soms zelfs levensbedreigende situaties die hiervan het gevolg zijn, kan niemand aanvaarden. Er moeten duidelijke stappen gezet worden richting de echte tweetaligheid van de Brusselse openbare ziekenhuizen en spoeddiensten.

In eerste instantie plan ik daarom overleg met de GGC om de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van wettelijk tweetalige zorgvoorzieningen aan te passen in functie van de afdwinging van de taalwetgeving.

Het zijn niet alleen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC die instaan voor een goede Nederlandstalige dienstverlening, ook de andere Brusselse overheden moeten ertoe worden aangezet om de wettelijke verplichtingen na te leven. Als hier problemen rond opduiken, zal ik niet nalaten om het nodige te doen en hen hierop aan te spreken.

Indien iedere tastbare vooruitgang achterwege blijft en de taalrechten stelselmatig geschonden worden, onderzoek ik samen met de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand welke stappen we vanuit de Vlaamse regering kunnen ondernemen. De Vlaamse Regering ondersteunt in ieder geval burgers bij het vrijwaren van hun basisrechten in onze hoofdstad.

Het Steunpunt Taalwetwijzer blijft het centraal aanspreek- en informatiepunt over de taalwetgeving voor burgers, overheden, ondernemingen en andere vraagstellers en zet zijn rol als wegwijzer bij taalproblemen en als doorverwijzer naar de bevoegde instanties verder.

1.2 SD 2: VLAANDEREN INVESTEERT IN BRUSSEL ALS ANTWOORD OP BRUSSELSE UITDAGINGEN

De Vlaamse Gemeenschap is duidelijk aanwezig in onze hoofdstad. Ze investeert in kinderdagverblijven, buitenschoolse activiteiten, scholen, voorzieningen voor ouderen, in gemeenschapscentra en lokale dienstencentra, in grote en kleinere cultuurhuizen en in talloze projecten die de burgerzin en het gemeenschapsgevoel aanwakkeren. De Vlaamse Gemeenschap zal die rol verder opnemen en het Nederlandstalige netwerk verder ondersteunen en versterken. De specifieke Brusselse context vereist een gerichte aanpak op maat van de hoofdstad.

Als Vlaamse minister bevoegd voor Brussel kan ik zelf rechtstreeks vormgeven aan het Vlaamse gemeenschapsbeleid in Brussel. Daarnaast neem ik met mijn horizontale bevoegdheid een coördinerende en faciliterende rol op ten aanzien van het beleid van de andere Vlaamse ministers met gemeenschapsbevoegdheden aangezien zij een grote impact hebben op Brussel. Een coherent en doelgericht hoofdstedelijk beleid gedragen door de hele Vlaamse Regering is het meest effectieve middel om tot een daadkrachtig Vlaams beleid voor onze hoofdstad te komen, waarin de versterking van het Nederlands en gemeenschapsvorming centraal staan.

Met de specifieke middelen waar ik als Vlaams Brusselminister over beschik, investeer ik gericht in gemeenschapsversterkende projecten en organisaties. Om de hefboomwerking van deze middelen te vergroten, stem ik nauw af met zowel de functioneel bevoegde ministers in de Vlaamse regering als met de VGC en waar mogelijk met andere Brusselse overheden. Om die ambitie te realiseren, beschik ik vandaag over vier beleidsinstrumenten: het Vlaams Brusselfonds voor investeringen, werkingsubsidies aan partnerorganisaties, een toelage aan EVA Muntpunt en project- en impulssubsidies. Met dat laatste instrument geef ik initiatieven een duw in de rug op voorwaarde dat ze Brussel en Vlaanderen met elkaar verbinden, de uitstraling van Brussel als hoofdstad van

Vlaanderen bevorderen en het Nederlandstalige weefsel in de stad versterken. Zo zal ik wendbaar en transversaal inspelen op specifieke en actuele maatschappelijke noden en behoeften in onze hoofdstad.

Vlaanderen werkt voor het Brusselbeleid samen met verschillende strategische partners. Zij dragen bij aan het Vlaamse Gemeenschapsbeleid in onze hoofdstad. Ik evalueer het belang van die samenwerkingen en zorg voor een helder en objectief financieringskader dat vertrekt vanuit de beleidsdoelstellingen en de Vlaamse beleidsvisie op Brussel. Vanuit een ketenbenadering streef ik daarbij naar een duidelijke taakafbakening, kruisbestuiving en minder versnippering.

De Vlaams-Brusselse partnerorganisaties geven mee vorm aan het Vlaamse gemeenschapsbeleid in de hoofdstad. Zij weerspiegelen de grote domeinen van de gemeenschapsmateries zorg (welzijn, gezondheid en gezin), onderwijs, cultuur, jeugd, sport, media en vorming. De Vlaams-Brusselse partnerorganisaties ontvangen subsidies om de volgende beleidsdoelstellingen te verwezenlijken:

1. een beleid voeren dat inspeelt op de Brusselse stedelijke context;
2. vormgeven aan Brussel als hoofdstad van Vlaanderen;
3. gestalte geven aan de Vlaamse Gemeenschap binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
4. een sterk en kwalitatief netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen uitbouwen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Het ministerieel besluit van 31 maart 2023 bevat de lijst van de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties waarmee voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025 beheersovereenkomsten werden afgesloten:

- 1° Brik - Student in Brussel vzw;
- 2° Vrije Universiteit Brussel (BRIO);
- 3° Brukselbinnenstebuiten vzw;
- 4° Huis van het Nederlands Brussel vzw;
- 5° Huis voor Gezondheid vzw;
- 6° Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg vzw;
- 7° Kuumba vzw;
- 8° Studio Globo vzw;
- 9° Vlaams-Brusselse Media vzw (BRUZZ).

Aan het begin van de regeerperiode zal ik de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties evalueren en er desgevallend het gepaste gevolg aan verbinden. Hierbij zullen de beleidsprioriteiten zoals ze in deze beleidsnota aan bod komen richtinggevend zijn. Vervolgens zal ik met de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties een vijfjaarlijkse beheersovereenkomst afsluiten voor de periode van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2030. In elke overeenkomst zal ik naast de vier vermelde beleidsdoelstellingen - vertaald in specifieke doelstellingen per organisatie - ook aandacht besteden aan aanvullende initiatieven van de partners op het vlak van transversale thema's waar ik als minister voorrang aan wil geven. Ik ga ook in overleg met de organisaties om na te gaan waar een versterkte en afgestemde samenwerking met andere overheden een meerwaarde biedt.

OD 2.1: DE BRUSSELNORM EN BRUSSELTOETS ALS ONDERBOUW VAN HET VLAAMSE INVESTERINGSBELEID IN BRUSSEL

Als richtsnoer en onderbouw van het investeringsbeleid om het Vlaams-Brussels netwerk te versterken, bevestigt deze Vlaamse regering opnieuw haar ambitie voor Brussel door vast te houden aan de Brusselnorm. Daarnaast versterken we de Brusseltoets als instrument om alle voor Brussel toepasselijke Vlaamse regelgeving en initiatieven zo te ontwerpen dat ze ook effectief kunnen werken in én voor onze hoofdstad. Voor de gemeenschapsbevoegdheden zal er zo op elke nieuwe regelgeving,

investeringsprogramma of oproep een Brusseltoets gebeuren. Desgevallend voegen we een Brusselparagraaf toe.

Ik wil de Brusselnorm behouden als brug tussen het institutionele en de realiteit op het terrein. Ik handhaaf de globale ambitie om een aanbod te ontwikkelen van Nederlandstalige gemeenschapsvoorzieningen voor 30% van de Brusselaars en daarbij ten minste 5% van de totale uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap in en voor de hoofdstad aan te wenden.

OD 2.2: HET VLAAMS GEMEENSCHAPSAANBOD ALS HEFBOOM VOOR DE TOEKOMST VAN BRUSSELSE JONGEREN

Brussel is niet alleen het jongste gewest van het land, ook vergeleken met andere Vlaamse en Waalse steden telt Brussel meer jongeren. Met het Vlaamse gemeenschapsaanbod speel ik, samen met de functioneel bevoegde ministers, in op die demografische realiteit. Van kinderopvang, waar voor velen de deuren naar het Nederlands en de Vlaamse Gemeenschap zich voor het eerst openen, tot een uitgebreid netwerk van kwaliteitsvolle scholen, verenigingen en cultuurhuizen: het Vlaamse gemeenschapsaanbod groeit mee met de jongste generatie Brusselaars. Zo verbinden we jongeren van jongs af aan met onze gemeenschap en leggen we het fundament waarop jongeren kunnen bouwen en hun ambities kunnen verwezenlijken. Het Vlaamse gemeenschapsaanbod en de Nederlandse taal zijn hefboomen voor de toekomstkansen van Brusselse jongeren, zodat ze met vertrouwen en ambitie hun toekomst tegemoet kunnen gaan. Voor veel Brusselse jongeren zijn Vlaamse scholen vaak de zekerste weg naar een beter leven.

De eerste 1.000 dagen zijn bepalend voor het verdere verloop van een mensenleven. Die wetenschap geeft de Vlaamse Gemeenschap een cruciale rol in Brussel aangezien ze via preventief gezinsbeleid over kinderopvang tot en met kleuteronderwijs grote hefboomen heeft in de eerste levensjaren. Samen met de VGC en mijn collega-minister bevoegd voor Welzijn zal ik er daarom naar streven dat er in de kinderopvang in Brussel voldoende kwalitatief Nederlandstalig aanbod is. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de personeels- en infrastructuurnoden. De bestaande voorafname van 10% voor Brussel op nieuwe Vlaamse capaciteitsmiddelen voor kinderopvang blijft onverkort gelden en is een belangrijk signaal van de Vlaamse regering. Hiermee gaan we verder dan wat de Brusselnorm voorschrijft, net omdat die eerste jaren zo'n verschil kan maken. Dat geldt niet toevallig ook voor taal: hoe vroeger men het leert, hoe hoger de kans dat men later in het leven de taal ook effectief meester zal zijn. Bij het realiseren van de bijkomende kinderopvangplaatsen hebben we bijzondere aandacht voor die wijken waar veel Nederlandstaligen wonen en waar er vandaag een gebrek is aan Vlaamse kinderopvangplaatsen. Om dit aanbod effectief te realiseren op maat van de specifiek Brusselse context, komt het erop aan te zorgen voor voldoende instroom en neveninstroom van competente medewerkers. Ook het Huis van het Nederlands Brussel kan hier een belangrijke rol spelen. Ik zal met de ministers van welzijn en beroepsopleiding en met de VGC bekijken welke acties nodig zijn. Ten laatste tegen 30 juni 2025 zorgen we voor een evaluatie van de conventant met de VGC omtrent de procedure voor toekenning van subsidies aan kinderopvanginitiatieven. De lessen die we hieruit trekken zullen noodzakelijk zijn om de voorafname van 10% voor Brussel ook effectief te kunnen omzetten in extra plaatsen.

In het onderwijs is het onze ambitie om ieder gezin dat kiest voor het Nederlandstalig onderwijs, en daarbij de nodige inspanningen wil leveren om zo nodig Nederlands te leren, ook echt een plaats te geven in onze scholen. Parallel aan deze doelstelling waken we er aan de hand van de voorrangregels voor Nederlandstaligen en Nederlandskundigen over dat er een voldoende kritische massa leerlingen van Nederlandskundige ouders op de Vlaams-Brusselse schoolbanken zit. In tegenstelling tot de rest van het land zijn er in het

tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad immers twee gemeenschappen actief die leerplichtonderwijs aanbieden. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap zich in de eerste plaats richt op zij die Nederlands spreken, geven we in geval van schaarste voorrang aan mensen die Nederlands spreken of leren. Een dergelijke voorrang zorgt ook voor een betere onderwijskwaliteit dankzij een evenwichtiger schoolsamenstelling. Daar profiteert finaal iedereen van.

We zetten de inspanningen voor onderwijsinfrastructuur in Brussel onverminderd voort op basis van de resultaten van de nieuwe capaciteitsmonitor. Daarbij focussen we op scholen die B-stroom inrichten en het aanbod buitengewoon onderwijs versterken. Verder gaan we na hoe we er mee voor kunnen zorgen dat er voldoende kwaliteitsvol technisch en beroepsonderwijs in Brussel is. We bouwen garanties in dat de middelen prioritair toekomen daar waar de noden het hoogst zijn.

Vanuit mijn coördinerende bevoegdheid blijf ik ook verder streven naar een hechtere samenwerking met de Franse Gemeenschap en dat in functie van capaciteit, kwaliteit, kennis van de tweede landstaal, de spijsbelproblematiek en andere onderwijsgebonden uitdagingen.

Onze scholen in Brussel vormen ankerpunten van de Vlaamse Gemeenschap, waar we de deuren wijd openzetten voor Nederlandstalige verenigingen, sportclubs en buurtorganisaties. Met het concept 'Brede School' bouwen we verder aan een levendige samenwerking tussen scholen, gezinnen en organisaties, zodat onze scholen uitgroeien tot ontmoetingsplekken die de ontwikkeling van onze kinderen, jongeren en finaal ook de wijken waar ze gevestigd zijn ten goede komt. Ik wil deze werking, samen met de VGC, de komende jaren verder uitbouwen.

De Vlaamse Regering engageert zich om het renovatiedossier voor het Koninklijk Conservatorium Brussel volledig, inclusief bibliotheek, tot uitvoering te brengen tijdens deze regeerperiode.

Brussel is een internationale kennis- en studentenstad waar Vlaamse universiteiten en hogescholen een belangrijke rol vervullen. Om die rol verder te versterken, is voldoende studentenhuisvesting essentieel. Vooral huisvesting voor Nederlandstalige jongeren die in Brussel willen studeren, moet daarbij onze prioriteit zijn. Bij dit alles kijk ik naar Brik als prioritaire partner.

Niet alleen langs het onderwijs, maar ook via het sport- en verenigingsleven wil ik Brusselse jongeren versterken en hun toekomstkansen vergroten. Sport- en verenigingsvoorzieningen bieden jongeren niet alleen een plek om samen te komen en zich fysiek en mentaal te ontwikkelen, maar ook de kans om essentiële levensvaardigheden te verwerven, hun netwerk uit te breiden en een sterkere verbondenheid met hun gemeenschap te ervaren. Door te investeren in toegankelijke sport- en ontmoetingsplekken wil ik vrijplaatsen creëren waar jongeren zich thuis voelen en zich kunnen ontplooien. Daarmee beiden we een positief alternatief dat hen weghoudt van de straat, de criminaliteit en de verleidingen van de drugswereld die in onze hoofdstad zichtbaar op onze jongeren aast.

Gelet op de demografische realiteit van Brussel als jongste gewest van het land en de resultaten van recent wetenschappelijk onderzoek over de uitdagingen waarmee Brusselse jongeren kampen, wil ik met de bestaande beleidsinstrumenten van het Vlaamse Brusselbeleid (Polsslag Brussel, het Vlaams Brusselfonds en de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties) en in samenwerking met de VGC nadrukkelijk focussen op nieuwe initiatieven die jonge Brusselaars sterker maken. Ik wil jongeren en gezinnen met kinderen eigenaarschap en beslissingsrecht geven, investeren in kwaliteitsvolle jeugdinfrastructuur en bijdragen tot een betere afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Ik leg

daarbij actief de link met andere instrumenten die mee een hefboom kunnen zijn in de levens van jonge Brusselaars.

Een recente studie van het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) over de perspectieven van Brusselse jongeren op de vrijplaatsen in hun buurt toont aan dat er behoefte is aan meer kwalitatieve plekken waar jonge Brusselaars elkaar kunnen ontmoeten en zichzelf kunnen ontplooien. Ook het aantal toegankelijke sportaccommodaties ligt in Brusselse gemeenten met een hoog aandeel kinderen en jongeren (zoals Schaarbeek, Sint-Jans-Molenbeek en Anderlecht) een stuk lager dan in Vlaamse steden zoals Gent en Antwerpen. Om aan die noden van de jeugd tegemoet te komen, wil ik via infrastructuursubsidies van het Vlaams Brusselfonds mee investeren in veilige en comfortabele ontmoetingsplaatsen en toegankelijke sportaccommodaties. De Vlaamse Regering behoudt vanuit haar sportbeleid de bijzondere voorrangregel voor ondersteuning van Brusselse projecten rond sportinfrastructuur en vergroot de kansen op gedeelde investeringen. Ik blijf erop toezien dat de VGC Vlaamse steun kan krijgen voor nieuwe sportinfrastructuurprojecten. Overleg met de VGC is aangewezen zodat de voorziene middelen ook daadwerkelijk tot de creatie van bijkomende sportinfrastructuur leiden.

Zoals eerder reeds aangehaald, wil ik de Brede School verder uitbouwen. We zetten de school in als deel van een netwerk van organisaties en activiteiten, zodat enerzijds kinderen op school naschools de kansen krijgen om verder te leren en anderzijds om ervoor te zorgen dat de school actief deel wordt van de wijk. We blijven ook volop inzetten op het naschools openstellen van sportzalen in scholen en nemen dat meteen mee bij nieuw te bouwen scholen. We richten speelplaatsen zo in dat ze aanzetten tot bewegen en we ze veilig kunnen openstellen voor de buurt en voor jeugdverenigingen en sportclubs. We stimuleren sportfederaties en sportverenigingen om ook in Brussel aanwezig te zijn en er een Nederlandstalig aanbod uit te bouwen. In heel wat sporttakken worden verenigingen geconfronteerd met wachtlijsten. Het is belangrijk dat we in Brussel een beter zicht krijgen op de sportinfrastructuurnoden zodat ook de Vlaamse Gemeenschap, de VGC en sportfederaties en -clubs er beter op kunnen inspelen.

Net zoals bij sportclubs hebben ook jeugdbewegingen en -verenigingen te maken met wachtlijsten en een tekort aan jeugdbegeleiders. We treden met de VGC en de lokale besturen in overleg en sporen hen aan gebruik te maken van de middelen die de Vlaamse Gemeenschap voorziet voor kwaliteitsvolle jeugdinfrastructuur. Samen met de minister bevoegd voor Jeugd ga ik na hoe we met gericht beleid Vlaamse jeugdbewegingen kunnen overtuigen om meer Brusselse werkingen op te starten. We kijken daarbij ook naar innovatieve vormen van jeugdwerk. Onze jeugdbewegingen zijn internationaal erkend voor de levensbepalende invloed die ze hebben voor jongeren en gemeenschappen.

Onderwijs en tewerkstelling zijn andere belangrijke hefboomen die het leven van Brusselse jongeren fundamenteel kunnen veranderen. Het is al langer bekend dat er een mismatch is tussen het hoge aantal (jonge) Brusselse - eerder kortgeschoolde - werkzoekenden en het jobaanbod in de hoofdstad dat veelal gericht is op langgeschoolden. Tegelijk stelt recent onderzoek van BRIO vast dat werkzoekenden uit Brussel nog onvoldoende hun weg vinden naar de arbeidsmarkt in de Vlaamse Rand, waar de vacatures voor eerder kortgeschoolden niet altijd ingevuld geraken. De komende jaren wil ik, samen met mijn collega's in de Vlaamse regering en de verschillende politieke actoren in Brussel, werk maken van een betere afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt in Brussel en omstreken. Ik ben ervan overtuigd dat we hier nog stappen in kunnen zetten en zet er daarom graag mee mijn schouders onder. Alle overheden in dit land zullen hun steentje moeten bijdragen om de 80% werkzaamheidsgraad ook effectief te bereiken.

OD 2.3: EEN SLAGKRACHTIG INBURGERINGS- EN ACTIVERINGSBELEID OM DE SAMENHANG EN ZELFREDZAAMHEID IN BRUSSEL TE VERSTERKEN

Qua werkzaamheidsgraad behoort Brussel tot de zwakste regio's van Europa. Bij de groep niet-Europese migranten doen we het opvallend slecht. Tal van sociale problemen, gaande van jongeren die de verleiding van snel geld in het drugsmilieu niet kunnen weerstaan tot een torenhoog aantal Brusselaars dat in aanmerking komt voor een sociale woning, kunnen we niet loskoppelen van de lage werkzaamheid en het gebrek aan kennis van het Nederlands in onze hoofdstad. Brussel heeft nochtans sterke troeven om het tij te keren – niet in het minst onze jonge bevolking en de ongeëvenaarde aantrekkingskracht die Brussel op bedrijven en instellingen uitoefent dankzij haar rol als hoofdstad van Vlaanderen en Europa.

Ik ben me ervan bewust dat heel wat belangrijke hefboomen voor de activering van Brusselaars op gewestelijk en federaal niveau liggen. Hier in het Vlaamse Brusselbeleid echter geen aandacht voor hebben, zou de uitdagingen waar Brussel voorstaat miskennen. Ik wil mijn rol als Brusselminister dan ook aanwenden om de nodige bruggen te slaan met het oog op een doeltreffend Vlaams-Brussels tewerkstellingsbeleid, en parallel waar mogelijk flankerende maatregelen te nemen.

Het belang van werk kan immers niet worden overschat: een job biedt niet alleen financiële zekerheid, maar vormt ook een sterke basis voor sociale verbinding en gemeenschapsvorming. Het is de beste garantie tegen armoede en is een sterk antifgif voor sociaal isolement. Het beste sociale programma is een job. Via ons onderwijs, de VDAB, het Vlaamse inburgeringsbeleid en met het brede Vlaams-Brusselse netwerk aan organisaties speelt Vlaanderen hierin een sleutelrol.

ESF Vlaanderen focust op de bestrijding van de jeugdwerkloosheid, ook in Brussel. We vragen aan Actiris en VDAB Brussel om gezamenlijk de lat hoger te leggen op het vlak van activeringsbeleid en meer Brusselaars toe te leiden naar vacatures in het Vlaamse Gewest. Om hierin te slagen, zal de VDAB een nieuw samenwerkingsakkoord afsluiten met Actiris en Forem zodat we dankzij een betere gegevensdeling en ambitieuzere doelstellingen tot een groeipad komen van Brusselse (en Waalse) werkzoekenden die we succesvol naar een job in Vlaanderen toeleiden.

Wie vandaag de pendelbewegingen van en naar onze hoofdstad bekijkt, ziet vooral een grote toestroom aan Vlamingen die in Brussel komen werken. Honderdduizenden leerkrachten, zorg- en verpleegkundigen, politieagenten, werknemers, ambtenaren, ... trekken dagelijks naar hun hoofdstad om er cruciale taken te vervullen die de stad draaiende houden. Het is mijn ambitie om naast die tweehonderdvijftigduizend Vlamingen ook meer Brusselaars de omgekeerde weg te zien bewandelen. Zo slaan we meerdere vliegen in één klap: we dragen bij aan de algemene activeringsgraad in dit land, we verstevigen de sociale zekerheid, verhogen de zelfredzaamheid van Brusselaars en op de koop toe versterken we de band tussen Brussel en Vlaanderen. In eerste instantie heb ik daarbij oog voor de toeleiding van Brusselaars naar vacatures in de Vlaamse Rand. Maar we kijken ook naar andere Vlaamse steden en gemeenten.

Via het Vlaamse onderwijs en verenigingsleven bieden we Brusselaars de kans om hun plaats in de samenleving te vinden en verantwoordelijkheid op te nemen. We cultiveren er actief burgerschap als een essentieel onderdeel van het leven van alle Brusselaars, jong en oud. We tonen de waarde van samenwerking, participatie en gedeelde verantwoordelijkheid, en laten zien hoe belangrijk het is om actief deel te nemen aan het maatschappelijke leven, binnen het verenigingsleven én via werk.

Met de Vlaamse inburgeringstrajecten bereidt de Vlaamse Gemeenschap nieuwkomers voor op leven, wonen en werken in Vlaanderen en Brussel. Die nieuwkomers zijn in Brussel sinds 2022 verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Wat Brussel uniek maakt, is dat nieuwkomers de keuze hebben tussen een Vlaams inburgeringstraject en een Brussels traject, georganiseerd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Voor de lessen Nederlands en Frans verwijst men door naar de gemeenschappen. Samen met mijn

collega bevoegd voor inburgering wens ik die taalopleidingen Nederlands voor inburgering van Brusselaars voort te zetten. Het is cruciaal dat voldoende inburgeringsplichtige Brusselaars van de gelegenheid gebruik maken om Nederlands te leren. Het is voor de hen de snelste weg naar een succesvolle integratie.

Daarenboven stellen we ons als doel om nieuwkomers in Brussel te stimuleren om voor het Vlaamse inburgeringstraject te kiezen. Via het Brussels Onthaalbureau voor Nieuwkomers (Bon) bieden we jaarlijks 4.000 trajecten aan, volledig kosteloos voor zowel verplichte als vrijwillige deelnemers. Deze regeerperiode maken we werk van een sterkere profilering van ons traject in Brussel. Net als het Vlaams onderwijs dienen ook onze inburgeringstrajecten een kwaliteitsbaken te zijn in onze hoofdstad. Ik verwacht dat de Brusselse lokale besturen ons aanbod op gelijke voet behandelen en zal daarbij, samen met mijn collega, gericht acties ondernemen om ons traject zichtbaarder te maken. Hierbij focussen we op een brede bekendmaking, met specifieke aandacht voor gemeentelijke ambtenaren die een cruciale rol spelen in de doorverwijzing van nieuwkomers. Vlaanderen zal blijven investeren in alle aspecten van het inburgerings- en integratiebeleid om zo onze ambitie kracht bij te zetten.

OD 2.4: STREVEN NAAR EEN AFGESTEMD NEDERLANDSTALIG ZORG-, WELZIJNS- EN GEZINSAANBOD IN ONZE HOOFDSTAD

Brussel kent een rijk en gevarieerd, maar sterk versnipperd gezondheidsbeleid. Dat brengt grote uitdagingen met zich mee. Ik zal met mijn collega-minister bevoegd voor Welzijn samenwerken om hier een antwoord op te bieden. Als Brusselminister treed ik ondersteunend op en voer ik een flankerend beleid. De goede samenwerking met de VGC-, GGC- en COCOF-collegeleden is in dit beleidsdomein uitermate belangrijk. Mijn aanwezigheid op de vergaderingen van het Verenigd College van de GGC is dan ook belangrijk.

Vlaanderen ambieert een geïntegreerd Vlaams beleid in Brussel. Daarom stemmen we de verschillende Vlaamse initiatieven in de stad – zoals consultatiebureaus, kinderopvang, scholen, culturele centra, en jeugd- en sportverenigingen – beter op elkaar af en brengen we zo de ketenbenadering in de praktijk. De integratie van gezinsondersteuning en kinderopvang in de Huizen van het Kind vormt daarin een eerste belangrijke stap.

Het is cruciaal dat de Vlaamse erkende welzijnssector relevant blijft in een Brussels landschap waarin het aanbod erkend door de GGC en COCOF steeds meer naar elkaar toegroeit. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is dat het GGC-aanbod zich ook in de feiten moet richten tot en toegankelijk moet zijn voor zowel Nederlands- als Franstaligen. Met de Vlaamse welzijnssector vertrekken we vanuit een ketenbenadering, maar als het Vlaamse aanbod in Brussel geen zorgcontinuïteit of zorggarantie waarborgt, moet de Nederlandstalige Brusselaar terechtkunnen bij het aanbod van de andere Brusselse overheden. Tegelijkertijd verwacht ik dat diezelfde doorverwijzing ook in de andere richting gebeurt. Ik zal hier de nodige aandacht voor hebben en wil beter in kaart brengen waar de eventuele blinde vlekken zitten in het Vlaamse aanbod. Ik kijk daarbij in het bijzonder ook naar het Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg (KWWZ) om hierin een trekkende rol op te nemen.

De Vlaamse decreten dienen rekening te houden met de specifieke (institutionele) context in Brussel. Dat is vandaag niet altijd het geval. Samen met mijn collega bevoegd voor welzijn en de Brusselse partnerorganisaties wil ik de juridische knelpunten in kaart brengen en nagaan hoe we die kunnen wegwerken. Tegelijkertijd schrijven we aan een duidelijke Vlaamse visie voor een zorg- en ondersteuningsaanbod dat specifiek is afgestemd op Brussel.

Meer Nederlandstalige Brusselaars voor de zorg- en welzijnssector laten kiezen, en parallel ook meer Nederlandstalige zorgverstrekkers en welzijnswerkers naar Brussel krijgen, blijft

een werkpunt. Met de partnerorganisatie Huis voor Gezondheid blijf ik focussen op die menskracht, bijvoorbeeld met de 'Zorg voor Talent'-werking. Vanuit mijn coördinerende rol wil ik de VGC, VDAB en Actiris samenbrengen en met de bevoegde Vlaamse en Brusselse ministers en collegeleden tewerkstellingsprojecten opzetten om mensen op een duurzame manier naar de sector te leiden.

Brussel kent een tekort aan Nederlandstalige zorgverstrekkers zoals huisartsen, tandartsen en zorgverleners in de kraam- en thuiszorg. Vanuit het Vlaamse beleidsperspectief is het evenwel van tel om niet alleen te focussen op menskracht in de zorg, maar ook op de Nederlandskundigheid van de zorgprofessionals in Brussel. Rond samenwerking in de zorg is het belangrijk dat we tot goede werkafspraken komen tussen BRUZEL en de 5 Hulp- en Zorgzones vanuit de GGC.

We waken erover dat de Vlaamse Sociale Bescherming in zijn integraliteit aangeboden blijft worden in Brussel. Deze bescherming is voor Brusselaars net zo belangrijk als voor inwoners van het Vlaams Gewest. Een goede samenwerking met andere overheden in Brussel is nodig om te vermijden dat er Brusselaars tussen de mazen van het net glijpen en om het aanbod van de verschillende gemeenschappen op elkaar af te stemmen.

OD 2.5: BRUSSEL TOONT ZICH ALS HOOFDSTAD VAN DE VLAAMSE CULTUUR

Als meervoudige hoofdstad is Brussel een cultuurstad bij uitstek. De twee grootste taalgemeenschappen van dit land komen er elkaar tegen en leven er samen. Daarnaast is Brussel als hoofdstad van de Europese Unie en zetel van talloze internationale instellingen binnen België de stad met de grootste internationale allure. Dat maakt van onze hoofdstad een trekpleister voor cultureel talent. Vlaanderen speelt daarin een cruciale rol. Het is in de eerste plaats mijn collega-minister bevoegd voor Cultuur die instaat voor het Vlaamse cultuurbeleid in Brussel. Vanuit mijn bevoegdheidsdomein zal ik aanvullend optreden, in het bijzonder met het oog op de verbindende rol die cultuur speelt binnen Brussel en tussen Brussel en de rest van Vlaanderen.

De komende vijf jaar verzekeren het Nederlandstalige aanbod in Brussel door de ondersteuning van de Vlaamse cultuurtempels zoals Ancienne Belgique, KVS, Bronks, Muntpunt en vele anderen. Deze instellingen zijn de uithangborden van het Nederlands en van Vlaanderen in Brussel en ver daarbuiten, en maken zich als dusdanig kenbaar. De Vlaamse cultuurhuizen in Brussel zijn een kwaliteitsmerk en vormen een essentieel onderdeel van hoe de Vlaamse Gemeenschap haar hoofdstad naar een hoger niveau tilt en vice versa.

Deze regeerperiode zorgen onze cultuurinstellingen voor een verdere integratie binnen de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en de buurten waarin ze actief zijn. Daarnaast bevorderen we structurele samenwerkingen met andere Nederlandstalige organisaties. Onze ambitie is duidelijk: we willen dat de Vlaamse cultuurinstellingen in Brussel blijven uitblinken en zo de culturele identiteit van Vlaanderen op de Brusselse en internationale kaart zetten.

Het renovatiedossier van het Amerikaans Theater wordt verder uitgevoerd. In afwachting van de studie en de mogelijke werkzaamheden zorgen we op basis van het samenwerkingsakkoord voor een tijdelijke invulling van het gebouw. Ik volg dit dossier mee op.

We promoten ook een nieuw bewustzijn rond gedeeld en tijdelijk ruimtegebruik in de culturele sector en onderzoeken hoe investeringen in cultuurinfrastructuur ten goede kunnen komen aan zo veel mogelijk derden. We hechten belang aan een sterke

aanwezigheid van Vlaamse cultuur binnen de werking van Het Paleis voor Schone Kunsten/Bozar.

Het internationale karakter van Brussel is een belangrijke troef die we beter willen uitspelen. We willen de internationale netwerken die in Brussel actief zijn, benutten om internationale presentatie- en netwerkkansen te scheppen voor de Vlaamse culturele sector.

Molenbeek is een van de kandidaat-steden voor de volgende Belgische Culturele Hoofdstad van Europa in 2030. In 2025 zal bekend zijn welke stad die belangrijke titel in 2030 zal dragen. Indien Molenbeek de titel wint, zal er ook vanuit Vlaanderen ondersteuning komen.

Ik wil zo veel mogelijk Vlamingen enthousiasmeren om Brussel te ontdekken, net zoals we Brusselaars de rest van Vlaanderen leren kennen. Partnerorganisatie Brukselbinnenstebuiten heeft de ambitie om Brusselaars en bezoekers uit voornamelijk Vlaanderen, de stad en het begrip stedelijkheid beter te doen begrijpen, voornamelijk door de organisatie van stadstours, thematisch of wijkgericht. Daarbij probeert het de platgetreden paden en een voor de hand liggende insteek te vermijden. Brukselbinnenstebuiten doet grote inspanningen om ook minder evidente doelgroepen met de stad te laten kennismaken, zoals (laaggeschoolde) cursisten NT2. Sinds de fusie met Stapstad in 2021 vormen stadstours voor schoolkinderen en -jongeren ook een belangrijk onderdeel van de werking.

Instrumenten

Om in te spelen op de doelstellingen zoals geformuleerd in OD 2.2 tot en met OD 2.5 beschik ik – naast de werkingsubsidies aan de partnerorganisaties - over twee belangrijke instrumenten: het Vlaams Brusselfonds en projectsubsidies via 'Polsslag Brussel'.

De Vlaamse Gemeenschap investeert in kwalitatieve projecten die de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel versterken. De infrastructuurprojecten die met steun van het Vlaams Brusselfonds tot stand komen, vormen ankerpunten van de Vlaamse Gemeenschap en openen maximaal hun deuren voor preventieve gezinsondersteuning en voor Nederlandstalige verenigingen en sportclubs.

Naast de eigenaars- en vermogensrechtelijke verplichtingen aan de gebouwencomplexen van Muntpunt en het Huis van het Nederlands Brussel, wil ik de middelen van het Vlaams Brusselfonds inzetten voor de uitbouw en optimalisatie van gemeenschapsinfrastructuur in Brussel. Het investeringsbeleid van het Vlaams Brusselfonds laat toe om - aanvullend op het reguliere Vlaamse beleid voor Brussel - flexibel in te spelen op infrastructuurbehoeften en -opportuniteiten in de hoofdstad binnen de gemeenschapsmateries (zorg, onderwijs, cultuur, jeugd, sport), of een combinatie ervan.

Bij de toekenning van infrastructuursubsidies hou ik rekening met het wegwerken van historische tekorten voor investeringen in specifieke sectoren in onze hoofdstad (bijvoorbeeld sportinfrastructuur en jeugdinfrastructuur). Ook het naschools openstellen van sportzalen in scholen blijft een prioriteit.

Door middel van de subsidielijn Polsslag Brussel ondersteun ik projecten die de Vlaamse aanwezigheid in Brussel vergroten.

Hoofd- of grootstedelijke initiatieven komen in aanmerking voor subsidiëring als ze 1 of meer van deze beleidsdoelstellingen nastreven:

1. de banden tussen Brussel en Vlaanderen aanhalen en verdiepen;
2. de uitstraling van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen bevorderen;

3. het Nederlandstalige maatschappelijk weefsel, de samenhang en de leefbaarheid van Brussel versterken.

Projecten die passen binnen één of meer van die 3 categorieën kunnen een subsidie krijgen. Dat kan in de vorm van een projectsubsidie aan een initiatief van een Nederlandstalige organisatie, een projectsubsidie aan een gemeenschapsoverschrijdend initiatief of een impulssubsidie voor een nieuw initiatief.

Voor de komende regeerperiode zal ik evalueren of het bestaande subsidiekader een antwoord biedt op de noden en uitdagingen van de Vlaamse gemeenschap in Brussel. Evenzeer ga ik nog of dit kader voldoende overeenstemt met de beleidsprioriteiten die in deze beleidsnota aan bod komen.

OD 2.6: DE VERDERE UITBOUW VAN MUNTPUNT ALS VLAGGENSCHIP VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP IN BRUSSEL

Het huidige beleidsplan van Muntpunt loopt tot eind 2025. Dat is een geschikt moment om een kerntakendebat te houden met de Vlaamse Gemeenschapscommissie als basis voor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en een nieuw en haalbaar financieringsmodel voor Muntpunt.

Muntpunt moet het vlaggenschip zijn van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en de band tussen Brussel en Vlaanderen versterken. Om dat te kunnen waarmaken moet Muntpunt zijn strategische ligging op het Muntplein ten volle aanwenden. De naamsbekendheid van Muntpunt moet omhoog. We streven ook naar een versterkte samenwerking tussen Muntpunt en de 19 gemeentelijke bibliotheken.

Ik zie daarbij de volgende punten als krachtlijnen voor de periode 2026-2030:

- Kennis, informatie en cultuur aanbieden via de bibliotheekdienst en zo de kracht van het Nederlands in de verf zetten en de kennis ervan bevorderen;
- Zelfontplooiing, gemeenschapsvorming en burgerschap stimuleren;
- Brussel & Vlaanderen: Muntpunt zet haar brede partnernetwerk in Brussel en Vlaanderen de komende jaren in als platformorganisatie om kennisdeling, innovatie en concrete conceptontwikkeling te stimuleren;
- Gemeenschapsvorming en platformfunctie: Muntpunt stimuleert diverse vormen van participatie op basis van een platformstrategie: ondersteunen en faciliteren van partnerorganisaties, gemeenschapsleiders, jonge makers en maatschappelijke initiatieven;
- Democratisering en publieke dialoog: Muntpunt zet zich als openbare plek waar alle lagen van de samenleving over de vloer komen, graag in om veilige en constructieve publieke dialogen te organiseren, mee mogelijk gemaakt door een uitgebreid partnernetwerk. Daarnaast ontwikkelt Muntpunt educatieve projecten die democratische deelname en persoonlijke vaardigheden bevorderen, met een focus op jongeren en kansarme groepen;
- Bibliotheek als 'derde plek': de publieke ruimte van Muntpunt is uniek in Brussel en Vlaanderen. Dagelijks komen er duizenden bezoekers van allerlei achtergronden en leeftijden genieten van veilige, open en toegankelijke publieke faciliteiten.

Net zoals de voorbije jaren zal Muntpunt de 11 juli-viering op de Brusselse Grote Markt en in de wijken organiseren. De ingeslagen weg wordt daarbij verdergezet. Dat evenement, een Vlaams volksfeest, is breed toegankelijk en krijgt maximale media-aandacht. Samen met Muntpunt vragen we ook dat andere Vlaamse spelers in onze hoofdstad mee hun steentje bijdragen om van deze dag een groot feest in Brussel te maken.

OD 2.7: BRUZZ ALS STEM VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Mediaomroep BRUZZ heeft een unieke positie in onze hoofdstad: het is de stem van de Vlaamse Brusselaar en iedereen die zich betrokken voelt bij de Vlaamse Gemeenschap. Bruzz is hét Vlaamse nieuwsmedium over Brussel en de referentie voor iedereen die de Vlaams-Brusselse actualiteit op de voet wil volgen. Wie denkt aan nieuws uit Brussel, denkt aan Bruzz. BRUZZ biedt tevens laagdrempelige oefenkansen Nederlands aan anderstalige Brusselaars en brengt hen zo in contact met het Vlaamse netwerk.

Met de nieuwe beheersovereenkomst wil ik de lat hoger leggen op het vlak van kwaliteit, taal, objectiviteit en de band tussen Brussel en Vlaanderen, en dit gekoppeld aan de jaarlijkse toegekende subsidie.

De volgende punten zullen tijdens deze regeerperiode zeker aan bod komen: de sterk stijgende distributiekosten vanaf 2026 en de gevolgen daarvan voor de distributiestrategie en de oplage van het magazine en het maandblad; in nauw overleg met de VRT bekijken of de regionale informatieverbreiding via de VRT-platformen verder kan uitgebouwd worden; de inhoudelijke samenwerking met de andere regionale zenders versterken; en de Vlaamse aanwezigheid in Brussel zo breed mogelijk uitdragen.

OD 2.8: KENNISOPBOUW EN KENNISDELING OVER BRUSSEL INITIËREN EN ONDERSTEUNEN

De (cijfermatige) onderbouwing van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is essentieel. Instellingen zoals BRIO (Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum) en instrumenten zoals de Taalbarometer, het eigen documentatiecentrum Brussel en de rapporten van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel vormen een sterke basis. Vertrekkende van die feiten kan een actief informatie- en communicatiebeleid richting Vlaanderen vorm krijgen.

Via de nog te lanceren website 'Cijferbank Brussel' ontsluiten we een permanent aanbod van beleidsrelevante statistieken. De doelgroep bestaat uit de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid, het Brusselse werkveld en het brede publiek. Naast de harde, cijfermatige informatie worden ook themapagina's op de website voorzien met toegankelijke duiding over de maatschappelijke realiteit in Brussel. Bezoekers die meer te weten willen komen over één van de thema's krijgen de bijhorende publicaties uit de BRIO-databank aangeboden. Samen met BRIO blijft het team Coördinatie Brussel en Vlaamse Rand instaan voor de permanente actualisering van deze databank.

In de komende regeerperiode maak ik ook verder werk van kennisdeling via de publicatie van eigen rapporten. De terugkerende publicatie van de 3-jaarlijkse toelichtingsnota's 'Blik op Brussel' wordt daarbij afgewisseld met nota's rond specifiekere thema's. Omwille van de interessante wisselwerking tussen Brussel en de Vlaamse Rand leg ik de focus op de interactie tussen beide regio's die we met de beschikbare administratieve data kunnen analyseren.

Via de samenwerking met onderzoeksgroep BRIO schakel ik ook een academische partner in om de kennis over Brussel te vergroten. Dat gebeurt met tweejaarlijkse focusthema's met specifieke beleidsrelevantie die in overleg tot stand komen. Om tot een zo kwaliteitsvol mogelijk resultaat te komen ga ik bij het bepalen van die thema's op zoek naar een waardevol thema voor Brussel en de Vlaamse Rand. Het focusthema levert inspiratie voor een jaarlijkse studiedag (alternerend voor Brussel en Vlaamse Rand) en creëert een rode draad doorheen de 8 onderzoeksfiches (4 over Brussel, 4 over Vlaamse Rand) die de onderzoeksgroep elk jaar publiceert.

OD 2.9: DE KENNIS OVER BRUSSEL BIJ EEN BREED PUBLIEK BEVORDEREN EN BIJDRAGEN AAN DE UITWISSELING VAN GOEDE PRAKTIJKEN

Eén van de kerntaken van het Brusselbeleid is om de banden tussen Vlaanderen en de hoofdstad aan te halen en het imago van de stad te versterken door de kennis over en de toegankelijkheid tot de hoofdstad te verhogen. Veel van de door het Brusselbeleid ondersteunde organisaties werken onrechtstreeks aan een positieve beeldvorming over Brussel. Sommige organisaties focussen daar specifiek op zoals Muntpunt, BRUZZ, Brukselbinnenstebuiten en BRIO. Vanuit hun respectieve werkingen zorgen zij voor een unieke combinatie van wetenschappelijke informatie, hard nieuws, laagdrempelige informatie en reële kennismakingsprojecten via stadsverkenningen.

De Nederlandstalige organisaties in Brussel die steun krijgen van de Vlaamse overheid, spelen een belangrijke rol in de hoofdstedelijke beeldvorming. Door de bekendmaking van hun dienstverlening bij hun doelgroepen en belanghebbenden bepalen ze mee het imago van de hoofdstad. Het delen met Vlaanderen van daadkrachtige, positieve en herkenbare Brusselse projecten genereert meer impact dan slogans en campagnes.

Een belangrijk en uniek kenmerk van het Vlaams Brusselbeleid is de mogelijkheid om verschillende gemeenschapsmateries met elkaar te verbinden (bijvoorbeeld cultuur en onderwijs, cultuur en welzijn, onderwijs en welzijn, kinderopvang en jeugd welzijn en beroepsopleiding, ...) in projecten en in infrastructuur. De functie van Brussel als internationale stad kan dienen om innovatieve projecten vorm te geven die de Brusselse samenleving duurzaam versterken. Die elementen kunnen ook leiden tot projecten of concepten die inspiratie bieden voor de rest van Vlaanderen. Die unieke kracht van het Vlaamse Brusselbeleid wil ik ook tijdens deze regeerperiode maximaal uitspelen.

Ik zorg ervoor dat het in het kader van het Vlaamse merkbeleid voor alle bezoekers zichtbaar is dat ze zich op een locatie bevinden die ondersteund wordt door de Vlaamse Gemeenschap. Door ons aanbod uniform en herkenbaar te promoten, verstevigen we op natuurlijke wijze de ketenbenadering die ik nastreef in het Vlaamse gemeenschapsbeleid.

Ik wil de Trefdag Brussel jaarlijks blijven organiseren, waarbij ik het hele Vlaams-Brusselse netwerk samenbreng met als doel kennis en goede praktijken te delen, ook met de rest van Vlaanderen. Ook het uitwisselings- en ontmoetingsmoment voor de Vlaams-Brusselse partnerorganisaties en het jaarlijkse kennisdelingsmoment voor de festivalorganisatoren wil ik verderzetten.

Ten slotte blijf ik het personeel van de Vlaamse overheid verbinden met de hoofdstad, zodat ze een ambassadeursfunctie kunnen vervullen richting Vlaanderen. Daarbij nodig ik de Vlaamse personeelsleden regelmatig uit om kennis te maken met Brusselse projecten die het verschil maken.

1.3 SD 3: SAMEN WERKEN AAN EEN STERKER BRUSSEL

Meer dan tweehonderdvijftigduizend Vlamingen werken in Brussel. Zij zijn de eerste vertegenwoordigers van Vlaanderen in Brussel en werken vaak in precies die sectoren, van het onderwijs tot de zorg, die gelden als de kwaliteitsbakens van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Tal van Vlamingen werken in jobs die cruciaal zijn om tot een bloeiende gemeenschap te komen; van leerkrachten over politieagenten tot kinderbegeleiders en verplegend personeel. Ook omgekeerd kiest een stijgend aantal Brusselaars ervoor om hun professionele leven in Vlaanderen uit te bouwen, een evolutie die ik aanmoedig en die de band tussen Vlaanderen en haar hoofdstad alleen maar ten goede komt. Samen met deze groeiende groep mensen wil ik de komende jaren de Brusselse stem in Vlaanderen en de Vlaamse stem in Brussel zijn.

Ik wil van onze hoofdstad een betere en meer leefbare stad maken. Ik wil een antwoord bieden op de vele sociale uitdagingen waar we in Brussel voor staan. In een stad waarin een veelheid aan overheden bevoegdheden uitoefenen en soms delen, is samenwerking essentieel. Brussel laat nog veel van haar potentieel onbenut. Vaak is dat omdat veel

overheden bevoegd zijn en dat maar weinigen erin slagen een gemeenschappelijk project tot stand te brengen. Het zal één van mijn hoofddoelstellingen zijn om minstens op projectniveau tot een goede samenwerking te komen met andere overheden die actief zijn in onze hoofdstad.

OD 3.1: EEN HECHT PARTNERSCHAP MET DE VGC TER VERSTERKING VAN EEN INTEGRAAL VLAAMS BELEID VOOR BRUSSEL

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) blijft de prioritaire partner voor het gemeenschapsbeleid van de Vlaamse Regering in het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad. Een duurzaam en constructief partnerschap tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC gestoeld op respect en vertrouwen, staat voorop. Dat goede partnerschap veronderstelt dat het beleid van de VGC als lokaal bestuur niet indruist tegen dat van de Vlaamse overheid. Een geïntegreerd Vlaams beleid is de gezamenlijke doelstelling. Een sterk beleids- en beheersinstrumentarium voor de VGC vormt daarbij de noodzakelijke onderbouw. In dat kader zal ik mijn brugfunctie ten volle opnemen en – zoals de Bijzondere Brusselwet voorschrijft – aanwezig zijn bij de collegevergaderingen van de VGC.

De Vlaamse Regering ziet toe op de correcte besteding van de middelen van het lokaal jeugdbeleid, het lokaal cultuurbeleid, het lokaal sportbeleid, het flankerend onderwijsbeleid, de stedenfondsmiddelen, de integratiesubsidies, de kinderarmoedebestrijding en de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking.

Naast het administratieve (GACB) en parlementaire (Samenwerkingscommissie) overleg, komt er gestructureerd politiek overleg op regeringsniveau tussen de Vlaamse Regering en het VGC-college om te zorgen voor een afgestemd Vlaams beleid in onze hoofdstad met duidelijke doelstellingen en klare taakafspraken.

De GACB volgt de toepassing en opvolging van de Brusselnorm en de Brusseltoets op. Naast de jaarlijkse monitoring van de Brusselnorm zal de evolutie ervan 2 keer tijdens de regeerperiode, waarvan 1 in het laatste jaar ervan in een gezamenlijk rapport worden opgenomen om zo het kader aan te reiken voor de programmatie van de Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in Brussel. Naast het formele overlegplatform van de GACB, organiseren de administraties parallel overlegmomenten om de informatie-uitwisseling, kennisdeling en samenwerking tussen de VGC en VG op ambtelijk niveau te versterken.

OD 3.2: EFFECTIEF OVERLEG EN SAMENWERKING MET ANDERE OVERHEDEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJKE GEWEST

Als Vlaamse minister bevoegd voor Brussel zie ik het als mijn taak om een brug te slaan tussen Vlaanderen en de diverse overheden die in Brussel actief zijn. Het politieke landschap in Brussel is complex, met verschillende overheden die elk hun eigen agenda's en prioriteiten hebben. Er is vooral behoefte aan effectieve samenwerking die resulteert in beslissingen die de stad en haar inwoners vooruithelpen.

Daarom zal ik, al naargelang het dossier, samenzitten met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de COCOF, de Franse Gemeenschap, de negentien Brusselse gemeenten en de federale overheid. Mijn benadering is er één van pragmatisme en resultaatgerichtheid waarbij ik streef naar duidelijke afspraken en werkbare oplossingen, zonder te verzanden in logge structuren of intenties zonder vervolg.

Zonder exhaustief te willen zijn, zie ik kansen voor concrete samenwerkingen rond thema's zoals de activering van jongeren, het totaalplan Nederlands en belangrijke mobiliteitsdossiers zoals de werken aan de Ring, het Brabantnet en de aanleg van fietsostrades. Mijn doel is om samenwerking op deze vlakken te vertalen in tastbare resultaten die zowel Brussel als Vlaanderen ten goede komen.

Ik wil deze regeerperiode ook bijzondere aandacht hebben voor de samenwerking met de Brusselse lokale besturen. Als Brusselse gemeenten onvoldoende aanbod aan Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen inrichten of ondersteunen, is het belangrijk om samen met de VGC aanklappend op te treden zodat ze hun verantwoordelijkheid nemen, en dat in het belang van de Brusselaar. Ik ga zelf ook in dialoog met de Brusselse lokale besturen en de Nederlandstalige mandatarissen en benut daarbij concrete mogelijkheden om met hen samen te werken. Samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie organiseren we in ieder geval periodiek overleg met de Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters en plannen we overlegmomenten met alle Nederlandstalige mandatarissen.

Zoals de Bijzondere Brusselwet het voorschrijft, zal ik aanwezig te zijn bij de vergaderingen van de GGC met het oog op een goede afstemming van het Vlaamse en GGC-aanbod. Ik zal daarbij bijzondere aandacht hebben voor het tweetalige karakter van de GGC-voorzieningen.

OD 3.3: EEN BETERE BAND TUSSEN BRUSSEL EN VLAANDEREN BEGINT IN DE VLAAMSE RAND

Brussel en de Vlaamse Rand staan steeds vaker voor dezelfde maatschappelijke uitdagingen. Dat hoeft niet te verwonderen, want mensen bewegen zich voortdurend van de ene regio naar de andere. Tal van inwoners uit de Vlaamse Rand maken gebruik van diensten in Brussel, en omgekeerd trekt Vlaanderen heel wat Brusselaars aan.

Die maatschappelijke verwevenheid tussen Brussel en de Vlaamse Rand is onmiskenbaar, hoewel beide regio's hun eigen identiteit en dynamiek hebben. Ik ga met mijn collega-minister bevoegd voor de Vlaamse Rand in overleg om win-winsituaties te creëren voor beide regio's. Hierbij denk ik in het bijzonder aan het toeleiden van Brusselse werkzoekenden naar vacatures in Vlaanderen en het wegwerken van een aantal hiaten in het Vlaams zorg- en welzijnsaanbod van Brussel en Halle-Vilvoorde. Ook het totaalplan Nederlands biedt kansen om tot een samenwerking te komen waar beide gebieden aan te winnen hebben via onder meer het delen van goede praktijken en het creëren van schaalvoordelen.

LIJST MET AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur

BBC: Beleids- en beheerscyclus

BRIO: Brussels Informatie- Documentatie- en Onderzoekscentrum

COCOF: Commission Communautaire Française

ESF: Europees Sociaal Fonds

EVA: Extern Verzelfstandigd Agentschap

GACB: Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel

GGC: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

ISE: Inhoudelijk structurelement

JKP: Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan

JOP: Jeugdonderzoekplatform

KVS: Koninklijke Vlaamse Schouwburg

KWWZ: Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg

NT2: Nederlands als tweede taal

OCB: Onderwijscentrum Brussel

OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn

VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling

VG: Vlaamse Gemeenschap

VGC: Vlaamse Gemeenschapscommissie

VRT: Vlaamse Radio- en Televisie

VSA: Vlaamse Statistische Autoriteit

VUB: Vrije Universiteit Brussel

VZW: Vereniging Zonder Winstoogmerk

REGELGEVINGSAGENDA

- 1. Nieuwe en belangrijke wijzigingen van Vlaamse decreten ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord**

nihil

- 2. Decreetsevaluaties ter uitvoering van het Vlaams regeerakkoord**

nihil